

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Березень

3

March

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Листування й передплату висилати
на адресу:

309 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата у Злучених Штатах
Америки \$3.00

Річна передплата для нечл. \$3.00

Річна передплата в Канаді \$3.00

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції . 900 фр.

Поодиноке число 35 центів

Зміст:

Довкруги літературного конкурсу

І. Шуварська: ❀

На актуальні теми: Провід товариства

Л. Бурачинська: На Лемківщині

Г. Лагодинська: Померла визначна
п'яністка

А. Франко-Ключко: Це була моя
вчителька

Л. Вітошинська: Поборюю комплекси

М. Бачинська-Донцов: Письменниця
Ірина Шуварська

У тридцятиліття праці

Праця Фонду Пятсот

Б. Лаврівський: Справа біженців в ОН
Для Енциклопедії Українознавства
The Political Rights of Soviet
Women

Р. Коцик: Городець коло хати

Чи важимо за багато?

Є. Янківська: Ще про масну шкіру

Одружені студенти

Вишиваний настільник

Н. Наркевич: Перша втеча Тараса

О. Цегельська: Ведмідь буду валяє

Вісті з Централі

Річні Збори Гол. Управи

При громадській роботі

Д. Ярославська: Її Нью-Йорк

На обгорті портрет Тараса Шевченка

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ У КАНАДІ

Наших передплатниць у Канаді,
що надсилають передплату до на-
шої представниці п-ні Ольги Лу-
комської в Едмонтоні, прохаємо
вплачувати належність грошовим
переказом, а не чеком, бо при пе-
рем'ї чеків втрачається кількаде-
сять центів.

Адміністрація „Н. Ж.“

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.00
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.
Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.
Single copy 35c

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr.
Edmonton, Alta.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
5, rue Gasnier Guy
Paris 20
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky
69 Maxham Rd.
Old Toon Gable NSW
Australia

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerk.
Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Billborough Estate
Nottingham, England

Читайте книжку
ІРИНИ КНИШ:

Іван Франко й рівноправність жінки

Багато ілюстрована книжка

ЦІНА 1.50 ДОЛ.

Замовляти в Централі США

ДО СПІВРОБІТНИЦЬ „НАШОГО ЖИТТЯ“ І ПРЕСОВИХ РЕФЕРЕН- ТОК США

Дуже часто наші дописувачки
сподіваються, що дописи, надіслані
у другій половині місяця, появ-
ляться у черговому числі. З огляду
на переважання друкарні мате-
ріал числа вже мусить бути гото-
вий у половині місяця. Тому тільки
дописи, що наспіють до 10-го кож-
ного місяця, можуть з певністю
увійти до чергового числа.

НА ЦІЛІ США

Дітройт, Миш.

Дня 19. січня зібрались гості в
домі п-ні Марії Земби, щоб від-
святкувати її уродино. П-ні Земба
недавно прибула до Дітройту з
фарми, не мала нагоди належати
до жіночої організації й недавно
тому вписалась до 5 Відділу США.
Провівши весело цей вечір, пожерт-
вувала 5 дол. на Дім США.

Феся Сіділо, Дітройт, Миш.

Дітройт, Миш.

У степі Арізона упокоївся Те-
одор Коваль, батько нашої членки
п-ні Уляни Коваль-Йонг. Замість
квітів на могилу посилають членки
37 Відділу США ім. Лесі Українки
5 дол. на Стипендійний Фонд ім.
Юлії Шустакевич.

Анна Лопянецька, секр.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

З звітномленні з річних зборів 48
Відділу, у ч. 2, 1957, не устійнено
виразно, що в секції суспільної
опіки пп. Антоніна Мицак і Олена
Стахнів є референтками, а пп. Вар-
вара Сегін і Василина Сербинюк
доглядачками хворих.

У звітномленні із збірки на прес.
фонд з нагоди річних зборів 48.
Відділу у Філадельфії пропущено
п-ню Юстину Лопушанську, що
зложила 1 дол. За недогляд пере-
прошуємо.

Через недогляд пропущено прі-
звище авторки Марії Остромири
при нарисі „Чічка“ у ч. 2, 1957.
За недогляд перепрошуємо.

Довкруги літературного конкурсу

Недавні нагороди літературного конкурсу кинули світло на певне явище, що вже виразно завважується в нашій літературі. Три призначені нагороди дістали жінки-письменниці: Галина Журба, Віра Вовк і Ольга Мак. Поміж відзначеними шести книжками є теж дві авторки — Ірина Книш і Меланія Кравців.

Тут і там уже зустрічалися голоси, що це підкреслювали. „Інвазію жінок у літературі“ називає це один критик. Одні приймають це з поблажливою усмішкою, другі зі збентеженням. Треті здвигують раменами — мовляв — переживаємо кризу.

Причини цього явища треба шукати глибше. Слово про кризу може найближче всієї правди. Та його теж уживають занадто поверховно, плутаючи вислід із причиною явища.

Жінки-письменниці проявляються тепер ширше в усіх літературах світу. Кличі жіночого руху дали жінці освіту й право на заробіток, а це поклато підставу під розвій її особистости. І тому маємо щораз більше жінок у всіх галузях мистецтва. Зокрема це завважується в літературі, де немає границі віку для письменницьких студій чи дебюту. Пригадаймо тільки талановиті жіночі постаті та їх кількість в американській, англійській чи французькій літературі. Це явище вже там зрозуміли й належно оцінили. Там уже не говорять про „інвазію жінок“, як свого часу польські критики шукали також пояснення для великої кількості жіночих талантів у польській літературі.

Наша література мала зовсім інакші умовини розвою. По великому потрясенні, що його дала нації власна державність та втрата її, вона стала відбудовуватись у різних займанщинах. Політична напруга воєнного міждія не створила для неї пригожої атмосфери.

Найбільший удар зустрів її на початку 30-тих років, коли то „розстріляна муза“ замовкла під важкими кліщами большевицького терору. Західня частина України не могла створити того, що вимагає зусиль цілої нації — великої мистецької візії українського письменника. І так потрясеною наша література увійшла в буревій II світової війни, яка вигнала велику частину письменників та їх читачької громади на велику мандрівку.

На новому поселенні умовини для неї не покращали. Література більш, як котранебудь галузь мистецтва, потребує рідного ґрунту. Правда, велика маса переселенців винесла у своїй душі образ України і творить невеликі острівці рідної атмосфери серед чужого моря. Але цей чужий прибій, що раз-у-раз зударяє об їх береги, не дає цій атмосфері закріпитись. Візьмімо хочби сам факт, що засобом літератури є мова, живе слово. Для свого росту й розвою мова таки потребує рідного ґрунту. Без нього вона костеніє так як мова всіх переселенців, що осідають більшою масою на якомусь новому поселенні. Далше — література не дістає допливу молодих сил, які всякають у країну поселення, вивчаючи в школі її мову і сприймаючи її культуру.

Оцю загрозу відчула жінка-письменниця. Вона звичайно не висувається у перші ряди, коли є кому їх заповнити. Бо в неї багато життєвих завдань і ново-відкритих доріг. Але тут заговорив інстинкт нації, що відчуває занепад такої важливої ділянки національного життя. І тому Олена Теліга станула на чолі Літ. Мист. Клубу в Києві та стала видавати „Літаври“, коли треба було викресати пригаслий вогонь із рідного чорнозему. На цьому пості досягла її рука найздника і зни-

щила її фізично. Але її сміливий чин став дороговказом.

Жінка легше витримує важкі удари долі й скорше підіймається з упадку, як мужчина. Немов ота Домаха Людмили Коваленко, що серед найбільшої руїни змагає до збереження свого роду, вона кидає свої сили там, де цього найбільш потрібно. І в літературі виривають нові таланти — всупереч тому, що на еміграції їх не прибуває. Останні роки подарували нам Ольгу Мак, Віру Вовк, Меланію Кравців. Вже давніш творили і діють далше — Галина Журба, Докія Гуменна (до речі кажучи: чомусь конкурс поминув її останню книжку), Оксана Лятуринська, Дарія Ярославська, Олена Звичайна й інші.

Літературний конкурс Франківського року викликав багато дискусій. Та він був замітним явищем у нашій дійсності. Сам факт його зорганізування, поважна кількість гроша, зібрана на премії та зацікавлення письменників і пубрики говорять про себе. Це вперше поставлено конкурс силами широкіх громадських кругів, а не якогось видавництва чи якоїсь однієї установи.

Приміщення цього конкурсу в Шикагу дещо утруднило його завдання. Хоч може ця відлеглість від наших більших літературних і наукових осередків і мала добрі сторони, проте й відбилась у дечому на його рішенні. Читачька публика сприйняла його, як не зовсім справедливе. І вслід за тим посипались дописи зацікавлених в українській пресі. Довкруги літературних нагород знявся нечуваний шум і галас.

Хоч може в дечому він оправданий, проте дуже нерозважний. Почин, що має закріпитись і розвинути у нашому суспільстві, треба повести вмілою рукою, а не приголомшувати. Тому замість тих декларацій, отвертих листів виста-

Кохані руки цілувала — снилось,
чоло тулила до грудей твоїх,
і сльози, мов слова дорогоцінні,
стікали з серця, і з очей моїх.

І даліше снилось, любий, зрозумів ти
прозорих слів тих значення важке,
і мов побачив пройдені самотно
за мною скорбні розпачу стежки.

І над моїми ти схилився руками
і незрівнянний скарб у них поклав;
неначе в дійсності мене кохаєш,
мої тремтячі пальці цілував.

1953 р.

На актуальні теми

УПРАВА ТОВАРИСТВА

Загальні Збори — це в товаристві чинник законодавчий і контрольний. Виконним чинником (екзекутивною) товариства є його управа, яку ті ж загальні збори вибирають на час діяння між загальними зборами.

Управа товариства складається з голови і членів. Найважлишу позицію займає в управі голова, яка репрезентує його назверх і відповідає за працю внутрі. Голова переводить напрямні, які визначає статут і загальні збори. Це значить — вона дивиться вперед та охоплює цілість справ, не наван-

чило дати одну авторитетну оцінку рішення й добру пораду на майбутнє. Щоб не підрізувати гарного почину, що може в деякій мірі піддержати наше літературне життя.

Але треба вірити, що так не станеться. Що організатори літ. курсу в Шикаго поведуть працю даліше. Витягнувши потрібні висновки зі своїх помилок, вони виявлять свою громадську зрілість продовжуючи йти по наміченому шляху.

гажуючи себе дрібними обов'язками. Проте вона мусить знати все, що в товаристві діється. Сама ж, як людина, мусить бути взором громадянки. Ідейна, справедлива, тактовна — вона повинна дуже уважно підходити до людей, не добачувати малих прогріхів, підносити все, що єднає, й оминати всього, що роз'єднує. Її буденні завдання в товаристві — це підготовка й ведення засідання чи сходин. На сходинах подає до відома розпорядки Централі, піддає нові думки й пляни, переводить над тим дискусію, доводить до рішень, розділює їх до виконання членам, а на слідуєчому засіданні провірює, що зроблено. У справах постанов і їх виконання голова мусить бути завзята й послідовна. Вона має право вимагати, але ті самі вимоги мусить ставити й до себе. Коли буде точно й послідовна, мимоволі підтягне до себе й інших членок управи.

Найближче співпрацює з головою секретарка товариства. Слушно кажуть, що секретарка — це душа товариства. Вона списує протоколи засідань не на те, щоб були історичним спогадом, а на те, щоб були вірно устійнені постанови управи і щоб можна було піз-

ніш сконтролювати, чи виконано все згідно з постановою управи. Секретарка веде ділове листування товариства в порозумінні з головою, а в важніших справах із цілою управою. Тому секретарка повинна теж відзначатись цінними прикметами рухливої й точної людини. Вона спільно з головою репрезентує товариство.

Скарбничка веде фінансову й матеріальну господарку організації. Вона не лиш перековує гроші й веде облік їх. А шукає джерел фондів, здобуває їх, господарить ними на основі предложеного й управою затвердженого пляну. Вона працює для добра своєї організації й тому памятає в першу чергу про її фінансові потреби. В більших товариствах ця функція поділена між фінансову секретарку й касієрку, щоб могли більш успішно працювати.

Ці три чинники в товаристві це його президія. В малих гуртах вона може творити провід товариства й успішно переводити його завдання. Більші центри вимагають дальших працівниць, як місто-голови й поодиноких референток.

Про інші чинники товариства поговоримо в дальших числах.

На Лемківщині

Радо линемо думками в цю закнутину нашої землі. В неприступних горах збереглося найбільше нашої традиції, а впертою своєю вдачею лемки боронили її до останку. Та все ж народня ноша лемків не така архаїчна, як у гуцулів. Охота до мандріжки, що ціхує лемків, їх проміжне положення та великі шляхи, що йшли через Карпати, змінили силветку народнього одягу. І тому лемківське вбрання вражає серед наших народніх стройв чимсь особливим.

Силветка лемкині поширена до низу завдяки своїм рясованій спідниці. Хустки, завої, стрічки, фальбанки надають їй якогось особливо „жіночого“ вигляду. А дбайливий добір кольорів викazuje добірний смак цієї вітки нашого народу.

Зачіска у дівчат — це одна коса, спущена на спину. Закінчена „запліткою“, себто червоною, бавовняною стрічкою і другою, гаптованою „басабанкою“. „Невісти“ (заміжні жінки) скручують усе волосся на кружку з ялівцевого пруття („хімля“), що обшитий полотном. Над вухами залишають рівно пристрижені клаптики волосся „мушики“. Поверх „хімлі“ вдягають „чепец“. Це зелена або темносиня шапочка з купного ма-

Лемківська молодиця у „фацелику“. Білий завій заміжньої жінки прийняв на Лемківщині складну форму накрохмаленого, полотняного очіпка. На шії в неї „крайка“, широкий гердан, вплетений із дрібних намистин.

A Lemko bride in white wrap. Around her neck is a wide necklace made of interweaved minute corals.

теріялу, обшита „кривульками“ Все це лемківська „невіста“ покриває хусткою.

Хустка для дівчат і молодниць однакова. Найбільш поширена біла, обшита кольоровими стрічками (фирбітками) і „кривульками“ у кілька рядів. Однак кулюють також білі, гаптовані у квітки й листочки. Окрім хусток звичного розміру носять лемкині також великі хустки „фацелики“. Це великий кусень накрохмаленого білого полотна, зібраний у складки біля чола. „Фацелик“ вкриває рамена і сягає долішнім кінцем аж до стану. Щоб його притримати, лемківська „невіста“ закидає нижче рамен вузький звій полотна „рубеш“, що його схрещує на грудях.

„Фацелик“ це накриття голови новішого типу. В давнину жінки поверх „чипця“ завязували подвійно зложений звій полотна, якого кінці спадали далеко на спину. Зпереду цей завій творив неначе загострений кут.

Намісто було дрібне в горошок завбільшки („пацірки“) золоте, срібне, червоне, зелене для дівчат і молодниць, а біле або чорне для старших жінок. По війні зачали носити широкі гердани („крайка“), вишлетені кругло з дрібних намистин, так що вкривали цілий верх рамен. Пазуху зпереду закривають широкою, гаптованою стрічкою „басабанкою“.

Жіноча сорочка скроена і вишита прираменним кроєм, як по всій Україні. Подібно, як і на Бойківщині, складається з двох частин — „чахлика“, себто верхньої частини, що сягає трохи нижче пояса, „спідника“ нижньої, що сягає до половини литки. Рукав при „чахлику“ доволі широкий, густо наморщений і сягає тільки до половини передрамя, де він викінчений морщенням і вузькою обшивкою. Пазуха й рукави завязуються „застіжкою“ з червоної тарасівки.

Вишивка на сорочці дуже небаглива. Це вузенька вуставка, вишита хрестиками в одному або двох кольорах.

Спідниця лемкині давніш була полотняна, а пізніш із купного кольорового матеріялу. Але форму зберегла однакою. Пошита з чо-

Молодиця з Лемківщини.

Прикметне для її вбрання — це старовинний завій із прямого кусника полотна, скромно вишита сорочка, багато прикрашена безрукавка і широка, рясована спідниця. Це дає поширену до низу силветку, яка виступає так виразно тільки в цій частині української землі.

The Ukrainian woman of Lemkoland. Her dress is characterized by ancient white wrap, richly adorned sleeveless jacket and wide rucked up skirt. Her silhouette is completely different on account of this line which is widening downward.

тирьох ширин полотна вона є рясована й через те гарно поширена до низу. Щоб досягнути цю поширену донизу силветку, лемкиня одягає на себе кілька їх. При полотняній долішній край викінчений

Померла визначна піаністка

кольоровою лямівкою („обкладом“). Купна спідниця зветься „літник“. Її шують із перкалю або гонкого сукна й обводять вузькими стрічками у певному відступі від краю.

Запаска (попередниця) подібного вигляду й матеріалу, що й спідниця. Рясована й обведена стрічками або фальбанкою внизу. Кольору різного від спідниці.

Лейбик — це безрукавка з синього або чорного сукна, гарно прикрашена. Краєм обведена нашивкою з червоної волічки і тією ж волічкою виведений на переді „драбинковий“ взір, викінчений малими кутасиками. Лейбик обхоплює тісно стан і викінчує силветку лемкинї.

Чоловіча ноша менше вибаглива. Лемко прикриває голову капелюхом з малими, заокругленими крисами вліті, а хутряною шапкою взимі. Лемківська шапка плоска з хутряними наушниками і сукняним дном. Сорочка має перегнутий край, поширений по всій Україні, до того малий, стоячий комірець. Вишивок на чоловічій сорочці майже немає, коли не рахувати невеликої прикраси комірця і дудів. Чоловічий рукав сягає до зап'ястя. Сорочка коротка, бо лемко складає її долішній край у штани. Штани, виконані вліті з полотна, а взимі з білого домашнього сукна („холошні“) мають деякі прикраси, як кольоровий лямпас або легкий орнамент коло кишень. Штани вперезані „чересом“, вузьким шкіряним поясом, або „югасом“, широким шкіряним поясом із зображеннями. Чоловічий лейбик з того ж матеріалу, що й жіночий. Сягає до бедер, прикрашений мідяними гудзиками й кольоровою волічкою.

Взуття лемків на будень — це „керпці“, шкіряні доморобні ходаки, що їх взувають на ногу, обвинувши білою онучкою до половини литки. Щоб ходак прикріпити до ноги, церезолікають їх шнуром із чорної вовни („настрочанкою“) га обвивають дальше ногу. На свято носять чоботи.

З верхнього вбрання найбільше поширена коротка свитка з домашнього сукна. Жіноча („куртак“), обведена червоним і зеленим шнурком, чоловіча („гунька“) скромніша. Окрім того є ще „сердак“ — довша свитка, у стані збрана у збирки. Та найбільш

В далекій Чехії померла визначна українська піаністка і музичний педагог — Софія з Рудницьких Дністрянка. Наше молодше покоління її не знає, зате старшим із нас, а зокрема тим, що під час першої світової війни і після неї перебували деякий час на еміграції, чи то у Відні, чи то в Празі, її імя добре відоме.

Софія Дністрянка була першою українською піаністкою — професіоналом, що мала закінчену високу музичну освіту, а саме: віденську Музичну Академію і т. зв. „Майстершуле“. Її учителями були проф. Лялевіч і один із найбільших піаністів та педагогів кінця 19-го та першої половини 20-го сторіччя — Еміль Зауер, що був — між іншим — учнем Ліста.

Молодою вийшла за проф. Станіслава Дністрянского, що став послом до австрійського парламенту і від того часу постійним місцем замешкання пані Софії стає Відень. Це був тоді перший європейський музичний центр, де вона мала нагоду студіювати музику та завершити свою музичну освіту. Відень став осередком її

прикметна для Лемківщини — це „чуга“. Це довгий плащ із домашнього сукна з відкладним коміром, що сягає з-заду до пояса. Оней комір „кляпаня“ викінчений унизу черетиканим орнаментом і плетеними тороками. Окрім прикраси комір має практичне значення, бо в негоду можна його закинути на голову й прив'язати. Широкі рукави „чуги“ зашиті і служать як кишень.

Окрім сукняного верхнього вбрання Лемківщина знає також кожухи. Жіночі дуже гарно розшиті кольоровою волічкою, чоловічі скромніші.

Оттак одягається лемко й лемкиня. Силветка її достосувалась до західних впливів, прибравши короткий лейбик і поширену спідницю. Та розвинула гарно змісл для прикрас при допомозі купних матеріялів — перкалю, сукна, кривульок, стрічок, фальбанок. Враз із тим зберегла багато архаїчного, як „рубєць“—шаль і „чуганю“.

Л. Бурчинська

педагогічної діяльності, бо після закінчення війни та прилучення Галичини до Польщі, проф. Дністрянский не міг повернутись до рідного краю.

У половині 20-их років переїхала вона на деякий час до Праги, де проф. Дністрянский став ректором Українського Вільного Університету і з того часу перебувала напереміну в Празі, або у Відні, працюючи й тут і там як музичний педагог.

По смерті проф. Дністрянского залишилась жити на постійне в Чехословаччині, спершу в Празі, опісля на Словаччині, розвиваючи всюди музично-педагогічну діяльність. На кілька місяців перед смертю повернулася до Чехії, де й закінчила життя раною весною 1956 року, не побачивши вже більше своєї Батьківщини. До останніх днів свого життя давала лекції гри на фортепіані.

Софія Дністрянка — це велика індивідуальність, не тільки, як піаністка. Належала до тих рідких у нас жінок, яких цікавило все. Кожну вільну хвилину посвячувала на здобування всестороннього знання. Одного дня можна було її застати над лектурою Гомерової Іліади, іншим разом над студіюванням законів фізики. Брала живу участь у громадському житті, так у Відні, як — пізніше — в Празі, наскільки лиш дозволяв їй на це час. А першазав беззаганно поглиблювала та поширювала своє музичне та музикологічне знання. Не терпіла дилетантизму в музиці та дешевого віртуозства і тут не знала ніяких компромісів. Свою педагогічну працю виконувала з великою любовю, а звання музики-педагога вважала великим і почесним.

„Коли б я вдруге народилася на світ“ — говорила — „і мала б ще раз вибирати звання, я б знову не вибрала нічого іншого, тільки фортепіан.“

Софія Дністрянка ввійде до історії української культури як небуденна жінка, першорядна піаністка і один із найкращих наших музичних педагогів.

Галя Лагодинська

Це була моя вчителька

Пам'яті Константи́ни Малицької

Це прийшло так несподівано.

Кінчився третій рік науки в учительській семінарії у Львові. Приходилось багато працювати. Після нової методи, тільки що заведеної, мусіли ми при кінці року складати іспити з усіх предметів, а їх було не мало, яких 24. Іспит обіймав тему предмету з самого початку року, а професори й професорки перепитували нас по черзі після алфавітичного порядку. Це було нашою дошкою рятунку, бо на його основі ми могли викомбінувати про що кожну з нас будуть питати.

В ті часи нашими вчителями української літератури були звичайно або письменники або поети.

Недавно був професором Осип Маковей, симпатичний з обличчя, привітний і уважливий, але, як учитель, не робив він на нас якогось особливого враження. Ми якось відчували, що наука в нас для нього була другорядним заняттям, не дуже важним і не дуже приємним, а сповняв він його сумлінно й акуратно, але немов би з мусу. Він учив нас короткий час і йому на зміну прийшов Василь Пачовський.

Високий, стрункий, аж худощавий, вродливий, мав хвилясте волосся, а чорний вус був його головною окрасою.

Ми всі були зацікавлені професором. Він тільки що був видав збірку своїх поезій, а його спеціальна широка краватка, високе чоло і той вус, вказували вже на перший погляд, що це поет.

Так воно й було. Він далеко більше був зайнятий своєю творчістю, предметами своїх любовних віршів, як тим, що після пляну мав вклати нам у голови. Викладав зовсім побіжно і питав наші лекції, навіть не дуже слідкуючи за нашими поступами. Викладав блидо й поспішно, а пройшовши обов'язкове, переходив на свою улюблену тему.

Тут уже з великим захопленням і дотепом оповідав нам про ті всі героїні його любовних пригод, котрих серденька від одного його погляду і під чаром його чорного

вуса падали, мов від подуву вітру, йому під ноги.

При тім усім, згідно з його оповіданнями, його молода й гарна дружина ставилась до його любовних пригод із зрозумінням. Вона носила квіти й любовні записки його любкам, а навіть попереджувала любовню пару, коли грозила якась небезпека з боку заздрісного чоловіка. Це все робила зовсім без заздрощів. Вірила, що воно потрібне для розвитку генія її чоловіка, якому для його творчости треба було нових зворушень і переживань. Зате ореол його слави осяє не їх, отих проминаючих, а її — його вірну дружину.

Деякі товаришки захоплювались ним і його любовними історіями. Але більшість бажала справжньої науки й критикувала його спосіб навчання. Тому вістка, що Пачовський покине нас, а ми дістанемо

цим разом учительку, Константину Малицьку, викликала між нами немале зворушення, багато здогадів і міркувань. Директор, що заповів нам цю зміну, завважив:

Хто з вас має охоту до науки, зможе багато скористати.

На другий день з цікавістю і напруженням чекали ми години української мови. Константина Малицька появилась між нами цілком несподівано й тільки тоді, коли станула коло стола і стукнула олівцем по столі, ми завважили її привяність між нами. Очі всіх нас звернулись цікаво на неї.

Щойно пізніше я вивчила її постать і зрозуміла її особливість. А тоді побачила дрібну, струнку жінку, в довгій, темно-сірій сукні після тодішньої моди. Одиноюю окрасою був білий комірчик колоший. З лиця не була гарна, а волосся, хоч гладко причесане, якось

Із Річних Зборів Гол. Управи, що відбулись дня 26. і 27. січня у Філадельфії. Сидять: тп. А. Рублева, А. Кульчицька, Ст. Пушкар, О. Лотоцька, К. Пелешок, А. Сивуляк. — Стоять: тп. А. Кузьма, Л. Бурачинська, І. Бенцаль, П. Пещох, С. Стрижак, Н. Чапленко, І. Рожанковська, А. Вокер, З. Левицька, К. Гардецька, О. Гординська, К. Мураль, М. Бабяк.

The Supreme Council of the Ukrainian Women's League which held its annual meeting on January 26 and 27.

вистріпалося із зачіски і спадало на чоло маленьким жмутком.

Але над усе вразили мене її сірі, розумні очі. Вона окинула нас спокійним поглядом і веліла нам сідати. Розгорнувши книжку, почала свій перший виклад.

Говорила про Марка Вовчка, її життя й літературну діяльність. Уже з перших слів ми стали слухати. Згодом забули вже й про вчительку, а бачили тільки те, що вона малювала нам перед очима.

І так проходили нам години з нею. Вона підходила до предмету з глибоким чуттям і зрозумінням. Опрацьовуючи авторів, ми читали зйїмки з його творів. Одна учениця читала голосно, а вчителька вказувала на ідеї автора. При тому клала велику вагу на правильне читання, віддання думки, підкреслення опису. Дома ми мали перечитати цілий твір. Я мала те щастя, що в нас тоді вже була велика бібліотека, старанно підібрана нашим батьком для нашої лектури. Я читала не тільки твір, визначений учителькою, але всі твори даного автора.

У школі ми потім розглядали твір лістя законів синтези й генези, подавали характеристику дієвих осіб, а вкїнци провідну думку. Дуже часто заставляла нас учителька висказувати власну критику твору. Це нововведене завдання спершу бентежило нас. Треба ж було висказати свою власну думку, часом наївну, часом незугарну. Але ми відчули, що вчителька прислухалась уважно до неї і навіть допомагала їй висловити. Це заохочувало.

З часом година української літератури стала в нас улюбленим предметом. У своїх викладах учителька виказувала стїльки зрозуміння й любови до нашої літератури, що й нам немов відкривались очі на її красу. В нас теж вистала охота цїнити того або іншого письменника, переживати життя його героїв, захоплюватись і радіти їх удачами і страждати їх терпінням.

А при цьому вчителька була дуже строга. Все поважна, вона рїдко усміхалась, а коли й усмішка появлялась на її лицї, все виходила якась нїякова й несміла. Нераз жарт, кинений нею знехоття, викликав у нас цілу скалю весе-

лого смїху. І ми його довше пам'ятали, як дотепи інших учителїв.

Звичайно буває, що вчителї бїльше люблять учениць пильних і працюючих, нїж пересїчних. Панї Малицька майже не робила рїзниць. Може часом ласкавіший погляд чи усмішка були проявом її задоволення. Але назагал вимагала від усіх нас праці й ще раз праці.

Я була несмілою й замкненою в собі дївчиною. Не була відмінницею, але й не належала до тупих і лїнних. Коли любила якийсь предмет, моментально схоплювала його суть, а знову ж коли предмет був для мене нецікавий, я давала ледве пересїчну відповідь.

Пам'ятаю такий випадок. З початком четвертого року, зараз по вакаціях, дала нам учителька тему для домашньої задачі „Як провела я вакації“. А що ми кожного року на цю тему писали, менї вже було нудно. Я написала мляво на двї картки і віддала її. Коли прийшов час обговорювати задачі, викликала мене панї Малицька з нахмуреним чолом:

— Ти не могла щось кращого написати, смаркуля ти одна!

Це мене дуже вразило. Ми вже вважали себе паннами й учителї звертались до нас на „ви“. Правда, панї Малицька з цього не користалася, а деколи й гостре слово перепало від неї. Але до мене вона сказала так уперше. Я зрозумїла, що вона сподївалась щось кращого від мене.

— Не знаю, що писати, відповіла я спокїйно.

Дивлячись на мене сердито, вона кинула зшиток у мою сторону на кїнець стола і сказала:

— Такої задачі не приймаю. Напиши другу! Маєш тиждень часу.

За кілька днів я віддала їй задачу на 20 карток. Пройшло два тижні. Вчителька принесла знов поправленї зшитки, а я, не заглядаючи до свого, всунула його під лавку. Видно, що вона слїдкувала за мною, бо коли я піднесла очі, стрїнула її погляд. Цим разом він не був сердитий, а лагідний і добрий. Усміхаючись, вона спитала:

Ти не цікава, яку маєш оцїнку?

— Нї, я не цікава, — відповіла я.

— За кару візьми зшиток і будеш читати задачу.

(В той час було заведено, що

найкращу задачу авторка її читала на голос).

Константина Малицька вчила нас майже два роки і за той час передала нам не тільки ґрунтовне знання української літератури. Вона вщїпила в наші душі щось багачого цїннїшого. Це — любов до українського слова, гордїсть на його літературне багатство, пошану до нашої Батьківщини. Це залишилось нам, її ученицям, на все життя.

При кїнци нашого навчання прощала нас панї Малицька зворушеним голосом. Її слова, повні сердечности, супроводжали нас у нове життя, а ми знали, що скїнчивши школу, трагимо й її, щось дуже цїнного й дорогого.

Пїзнішими лїтами я нераз зустрічалась із нею. Вона все розпитувала мене про мое життя та про батька, що вже тоді хворїв.

Одного разу сказала менї:

— Ти, Гандзю, була велика збиточниця в школі. Але ми дивились на твої збитки крїзь пальці, бо знали, яке твое життя вдома важке...

Менї сльози хлинули з очей, бо в дїйсності нїхто не знав, яке воно було справдї.

Анна Франко-Ключко

ІЗ ВИСТАВОК НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Наприкїнци квітня відбулась у **Монтерей, Калїфорнїя**, міжнародня виставка п. н. „Мистецтво в дїї“. Українки, що живуть у цїй місцевостї — пп. Галина Степаненко, Віра Славутич і Галина Гришко зайнялись влаштуванням виставки нашого народного мистецтва, що знайшло загальне признання відвідувачїв. Виставлено вишивки, писанки, рїзьбу і килими.

Дївочий каледж у **Вайт Плейнс, Н. Й.** перевїв у жовтні м. р. виставку українського народного мистецтва. Влаштуванням виставки зайнялись двї українки, що зайняті у каледжі, п-ні Геруляк, вчителька мистецтва і п-ні Дитдалевич, медсестра. Призбиранї експонати були чудові, а народні вбрання на струнких постатях студенток робили гарне враження. Виставку відвідали всі студентки каледжу та їхні батьки.

Книжка „Визначні Жїнки“ коштує 30¢ у Централї СУА.

Поборюю комплекси!

Думаю, що я не перша й не остання з українських жінок на еміграції, яким доводиться вивчати педагогіку, та ще й таку спеціальну, якої не знайти в ніяких книжках, не вивчити в ніяких університетах! Особлива вона тим, що призначена виключно для дітей емігрантів, батьки яких не бажають асиміляції своїх дітей у країні поселення — за ніякі скарби світу!

Тому, з великою радістю прочитала статтю Олени Климишин в „Нашому Житті“ на цю тему та ще й зі закликом, щоб матері забирали голос у цій справі.

Та спершу треба познайомити читачок із моїм способом виховання. У нас двоє дітей, дві дівчинки: три- й восьмирічна. Старша ходить уже другий рік до французької школи, менша в хаті. Та заки старша пішла до школи, — вона не знала іншої мови, лиш українську (так як тепер молодша!), а в п'ять років батько навчив її читати й писати по-нашому. Я навчила її молитви, декілька віршиків і пісень, а також заставляла рисувати й малювати крейдками. На кожні іменини, св. Миколая, чи з інших нагод, вона діставала українські книжки й журналики, яких не сміла нищити й дерти, а тільки складати, і з цього постала невеличка бібліотечка, з якої починає користати вже й молодша.

Чужі мови діти „хапають з повітря“! Про те я переконалася, коли врешті записала старшу до першої класи. (До французького садочку не давала я ні старшій, ні меншій). Вона зовсім добре вже вміла перекинутися кількома словами з дітьми та з учителькою! Після кількох тижнів, вона майже зовсім не відрізнялася від французької дитви, з яких більшість була менш понятлива й бистра, як ота „етранжерка“. А за декілька місяців — вона почала швидко випереджувати своїх ровесниць та перейшла до другої класи. При тому мушу підкреслити, що з хвилиною її повернута з школи до хати, — вона не має права ні говорити, ні читати, ні писати по-французьки, а тільки розмовляти з молодшою

сестрою по-українськи. Так само не дозволяю їй гратися з сусідськими французькими дітьми у вільні дні. Зате кожного четверга (день вільний від науки) забирає її батько до української четвергової школи в Парижі, де вона має своє, українське, дитяче товариство. На цьому місці мушу підкреслити співпрацю чоловіка в вихованні дітей. Ми живемо на провінції, до Парижу треба їхати автобусом, а тоді ще метром до праці. Через те, мій чоловік мусить кожного тижня робити двічі додаткову дорогу до української школи й назад, але розуміє, що це необхідне для належного виховання дитини, й не нарікає. В нашій школі мала Ляриса читає й пише, вивчає віршики та бере участь у всіх імпрезах. Для цієї мети я посилаю й вишила їй народній стрій, який старалася зробити якнайбільш стилевим. Менша, Зірка, ходить покищо на ці дитячі імпрези в характері „гостя“, але вона вже розуміє, що всі ці діти, з якими їй „вільно бавитися“ — це якісь наші, свої, не такі, як французькі, що говорять до неї незрозумілою мовою.

Життя у Франції важке й дороге, й дехто дивується, чому я не йду до праці, щоб „доробити“ трохи гроша. Але мої калькуляції такі: коли я працюватиму весь день поза хатою, тоді не тільки, що мушу багато більше видавати грошей, як видаю тепер, бо все треба купити готове та й не на базарі, але в крамниці, де набагато дорожче, — але мої діти підуть на чужі руки, які знищать мені все те, що я втіла вже в них впоїти й заціпити. Чи ж варта задля фаталашок запропастити дітей? І що ж мені з того прийде, що я куплю собі восьму суконку чи п'яту торбинку, а діти почнуть мені „цвєнькати“ в хаті чужою мовою та ще й наберуть поганих манер і слів? Ні, я вирішила, що будемо жити скромно (а це завжди корисно діє на виховання дітей!), зате я матиму час на перешивання моїх старих суконь на дитячі, з яких вони й так скоро виростають, на плетіння їм светриків, що завжди ви-

ходить дешевше, як купувати готові, й врешті — на вишивання їм оригінальних суконь, у яких скрізь і при кожній okazji будуть добре виглядати, та на влаштування нашої хати в українському традиційному стилі! Крім того я маю час, щоб піти з дітьми до знайомих, у яких є теж українські діти, на різні українські імпрези, та запросити знайомих із дітьми до нас. А також змалку вже заставляю старшу дошку листуватися з подругами з Аргентини, звідки ми недавно переїхали до Франції. Оттак ці, щоправда не часті, зустрічі з одними дітьми та переписка з іншими, — мусять заступити моїм дітям увесь той дитячий світ, серед якого діти державних націй живуть у своєму дитинстві.

Але буває, що дитина стрінеється в школі з якимсь неслухним закидом, який вразить її амбіцію або почування. Одного дня Ляриса сказала мені, що її товаришки чули, як вона говорила зо мною по-українськи, коли я відводила її до школи, й, звичайно, дурненькі, сміялися з неї.

А ти смійся з них! — відповіла я. Ти скажи їм, що вони знають тільки одну мову, а ти вже знаєш дві, а вневдовзі почнеш вивчати й третю!

Другого дня Ляриса з розпроміченим обличчям розповіла мені, як то вона „втерла носа“ своїм товаришкам і як учителька „постояла за нею, а не за ними“!

Оце „постояння“ вчительки використала я при такій нагоді: Я вишила Лярисі бойківську гуньку та краями повишивала її колірною вовною. Плащик вийшов наприклад гарний і навіть у Парижі, де важко когось здивувати, питали мене стрічні жінки, якого це народу ноша. Але дівчата з малого містечка, в якому живемо, знайшли тільки нагоду до насмішок, бо все, що не вишите на один край — видається їм смішне й погане. Тоді я взяла з собою альбом з українськими вишивками й пішла до школи відвідати Лярисину вчительку. Я розповіла їй історію з висміванням, показала їй Лярисин плащик

і зразки наших вишивок. Інтелігентній учительці весь час виривалися оклики захоплення, а на плащик вона сказала, що дуже бажала б своїй дівчинці такий самий. Ми домовились. Я казала їй шити зі свого матеріялу таку гуньку, а я їй вишию ще краще як Лярисці. Вона ж за те влаштує окрему лекцію в класі, на якій пояснить дітям вартість і красу народної ноші різних народів, зокрема ж французького й українського. На цьому скористали всі: ніхто більше не посважився висмівати Ляриску, вчителька дістала дешевим коштом оригінальний плащик для доні, а я раділа, що у французькому містечку два дівчатка носять зразки українського прикладного мистецтва, а інші про те довідалися від найавторитетнішої для них особи.

Та побороти почування менше-вартності в дитині, коли її вразять чужинці, — не важко. Та й чужинці, коли їм докладно пояснити справу, — стають вкоротці нашими справжніми приятелями, які не тільки розуміють нас, але й шанують!

Та стократ гірше, ксли маємо до діла з нашими, українськими, безхарактерними людьми. Бо ось, що трапалося мені раз, у нашій таки, українській школі. Одного четверга, я відвозила Ляриску до школи, замість чоловіка. Розмовляючи з Сестрою Служебницею — вчителькою школи, раптом чую, що Ляриса говорить з українською товаришкою по-французьки, а це їй було суворо заборонене. Я перепросила Сестру, вивела Ляриску на подвір'я й вліпила їй два „гарячі плячки“. Сестра й діти бачили цю сцену крізь вікно й, коли я вернулася з заплаканою Лярискою, Сестра сказала мені тихцем, що вона ніяк не може примусити деяких дітей говорити по-своєму, та що Ляриса невинувата.

— Що ж я можу порадити, коли батьки самі говорять зі своєю дитиною чужою мовою! — Сестра розвела безрадно руками. — Хіба ж можна направити в один день те, що псується весь тиждень? — та все таки Сестра старалась цей випадок використати як приклад для інших дітей. Говорила їм про кару за неслухняність.

— Але ж Сестро! Це ж не дітей карати треба, але батьків за те! — їй рішила підждати маму цієї дів-

чинки, за яку дістала в шкіру Ляриса. Вона сама до мене підійшла, коли Сестра розповіла їй подію.

Ай, пані, — каже мені вона, я так хочу, щоб мої діти знали по-нашому, я ж їх туди привожу кожного четверга...

— Те, те, те! — перебила я їй гнівно. — Ви зовсім не мусите робити такої „жертви“! Краще тримайте їх у хаті, але говоріть з ними по-своєму! Так, як говорила ваша мама, баба й прабаба!

Та я б говорила, але мешкаємо самі, довкола французи, вони зразу ж кажуть на чужинця „саль етранже...“*) Та тому я й говорю по французьки...

А ви думаєте, що вони й так не знають, що ви „етранже“? І хіба ж ви вмієте говорити по-французьки? Та ж з вашого акценту зразу видно хто ви така! І навіщо вам калічити гарну французьку мову, якої не знаєте, а забувати свою, яку знаєте? Та ще й своїх власних дітей занепащуєте! Чи я маю сказати своїй дочці, щоб не відзивалася до вашої? Чи, може, я маю забрати дитину з української школи, бо там її товаришки-українки вивчають тільки віршички, щоб показатися на сцені, а „цвєнкають“ по чужому?

Жінка не знала, що їй казати, куди очі діти. І ось тут я розгубилася й прошу поради в Читачок „Нашого Життя“: що треба в такому випадку робити? Порадьте, бо їй Богу не знала я, чи мала сваритися з Сестрами, чи з нерозумними батьками, чи свою дитину далі посилати до такої школи, чи їй ці справи пояснити і в який спосіб?

Найприкріше читання, власне, останнє. Як пояснити дитині факт ренегатства та ще й на терені української школи? Що ж торкається батьків, то, як я згодом довідалася, ця жінка, що мала таку прикру розмову зі мною, взяла собі до серця мої слова й почала, разом із чоловіком, мужній відворот з поганого шляху. Незабаром Сестри не могли надивуватися переміні їхньої дитини. Та це були звичайні робітники. Багато скандальніша справа з т. зв. інтелектуалами! Саме в нашому сусідстві

*) брудний чужинець.

живе така псевдоінтелігентська „українська“ родина: він незакінчений лікар, син учителя гімназії в одному з містечок Галичини, пона донька петлюрівського сотника. Мають троє дітей — які, як ми це думали, — стануть якраз відповідним товариством для наших. Та, що б ви думали? З цієї хати ви не почуєте ні одного українського слова, ні одної пісні, не бачите святкування наших свят і т. д. Правда до нас вони говорили по-українськи, але між собою й з дітьми — тільки по-французьки. І що ми їм не говорили, як не вговорювали, соромили, ставили за приклад чорних робітників-шахтарів, які не кидають свого, дорікаючи їм браком патріотизму, врешті загрозили, що не дозволимо дітям спільно перебувати, — нічого не допомогло. Довелось зірвати взаємини з ними. І знову питання — правильно поступили, чи, може, все ж таки слід було рятувати їхніх дітей, які почали вже говорити по нашому та домагатися вишиваної суколки, тощо. Але тоді я й мій чоловік, мусіли весь час стежити, щоб діти — для легшого порозуміння, таки не перейшли на чужу мову! А це дуже важка робота! Порадьте, бо може знову трапляться подібні сусіди!

Люба Вітошинська

КНИЖКОВИЙ ПОДАРУНОК

Кооп. „Базар“ у Філадельфії зголосила нам, що у відповідь на наші заклики вислала Обеднанню Українських Жінок у Німеччині 10 прим. книжечки „Веселий струмок“. Там містяться віршички й оповідання весняного й літнього часу, що можуть придатись тепер навчальним станицям.

За цей подарунок ОУЖ складає щире подяку. Цим шляхом могли б піти й інші видавці дитячої літератури та допомогти створити дитячі бібліотеки при делегатурах ОУЖ. Книжки можна вислати на адресу голови п-ні Ольги Павловської:

München 2, Dachauerstr. 9.

Комплет журналу (7 чисел)
„Громадянка“ коштує 1 дрл.

Ірина Шуварська
Irene Shuvar'ska, the Ukrainian author,
an adept poet and prose-writer.

Письменниця Ірина Шуварська

Задалеко перед тим аніж я пізнала п-ні Ірину Шумилович особисто, а вже звернула увагу на її друковані твори, підписувані — Ірина Шуварська. Письменниця — це завжди великий здобуток у культуру народу, тож я дбайливо перечитувала, досяжні мені, поезії та новелі й тішилась, що ця жінка не знеохочується непригожими умовами праці наших мистців. У моїм розумінні мистця пізнати по його відношенні до людини, до природи і до всього надземського, до себе самого і до других. Фізична відмінність жінки, що Богом і природою призначена бути матір'ю; дає їй дар особливо відчувати життя, якусь глибшу душевну чутливість. Вона притаманна у великій мірі І. Шуварській.

— „Плащ існує з пліч світанку, день, немов лицар свою коханку за рученьку веде“. — Або: „Гук дзвону росу струшував із трав“. — Знову, відгомонам з Лесі Українки, чисто жіноче: — „І так хотілось би, щоб радість та моя наповнила сумні, пригноблені серця“. — Всі виривки це початки 1952 р. Пізніше особисте

відходить на друге місце. — „Прекрасна тиха ніч, і я до рана п'янулий чар твій, тут у тіні грат, тупитиму до ран, що від болючих втрат“.

Поетка з покоління, що пере-терпіло жакіття другої світової війни, де створювались ситуації, здавалось, безвихідні, і звідсіль, мабуть, це сердечне розуміння всього надземського, Божого. — „Нехай далечини забуду непри-томні співи. Я помолюсь“. — „До-лоні Божих рук простерті в світ“.

І. Шуварська вміє явища при-роди викривати поетичними висло-вами, володіє вишукано нашою мовою, хоча шойно 1945 р. ввій-шла в український світ і тільки по матері українка. Виросла і ходила до шкіл у Берліні, столиці Німеч-чини. Подібно, як письменниця Катря Гриневичева, вже дорослою вчилася рідної мови і подібно, як та, випещує та деліє цей наш скарб.

— „А я ішла у край незнаний, я всюди гість, і все нежданий“. — „На обрії давно стопилося тихе сонце... Тебе нема, лиш тута в зо-лотій короні“ — „І все забувши

я іду росою, захоплена наявністю святою. Молись, душе! Твій біль і рай горить“. — Може трохи на взір Олени Теліги: — „Не плач, — молись! — чекай,... найкращого налито нам вина і ми будем жити!“ або: „Зірок не кликала з небес, за місяцем не оглядалась, бож бачи-ла лиш тебе“. — „Ніхто не знає, що чиєсь життя вяне, що на схо-дах відчай забуте привіта“. — Осінь. — „Берези ждуть від вітру лоцілунків, за провів неба відліта-ють птахи. Я не сама“. — „Бли-скавицею серце у рай твій упале. — листок розірваний, — любов. розмови, біль“ (1954-56 pp.).

Душа поетки переповнена чут-тям, а розум вибирає скупчених виразів, майже лаконічних. Сила І. Шуварської в поетичній творчості покищо лежить у ліриці.

— „На гілках смереки мир і сніг сльозами...“

У вечір найсвятіший ти зі мною, — далеко світ“ (Різдвяне).

З кінцем грудня 1953 р. відбув-ся Літературний Вечір І. Шувар-ської в Літ.-Мистецькому Клубі в Нью Йорку. Відомий критик і зна-вель нашого письменства др. Лука Луців звітував у „Свободі“, що авторка має дійсний літературний талант і що треба подивляти красу поетичних висловів і багатство мови. В дискусії зазначувало, що ав-торці краще вдаються вірші, як новелі. Др. Луців слушно завва-жував, що „завчасно радити ав-торці писати тільки поезії, бо їй цікавлять такі проблеми, які не зміщаються в ліричних віршах. Новеля вимагає великого лаконіз-му слова й ще більшого конструк-тивізму в композиції“. З приводу пєси „Нелюдська комедія“ др. Луців зазначає: „Читач повинен при-йти до тієї самої синтетичної дум-ки, яка зродилася в голові авторки враз із задумом написати твір.. Солідність авторчиної постави до літературної праці може бути за-порукою, що вона й надалі буде наполегливо працювати над со-бою і не заведе покладених на неї надій, бо має безперечний та-лант“. Др. Луців закінчив: „Літе-ратура, як кожне інше мистецтво, помагає пізнавати життя й одно-часно помагає людині нести «жит-тя тятоту», як каже Ів. Франко“

Коли я вперше відвідала п-во Шумиловичів, вони животіли на

Із листів до Редакції

Звертаємось до вас із проханням вияснити, які взори властиві сорочкам на Полтавщині. Бачила я взори, виконані вирізуванням і настилуванням, але й вишивані рожами. Читала знов, що „рожі“ це є вплив російський, що прийнявся на Україні на шкоду нашого народного вбрання і треба старатись це вичистити. Прохаю подати мені літературу, де я могла б зачерпнути авторитетних відомостей про цю справу.

Прія Вітвицька
реф. нар. мистецтва
66 Відділу

У нас взагалі дуже мало видань

давнтавні, в сутерені, що, мабуть, колись була крамницею. 32-літня п-ні Ірина Шуварська білява, бліда і тендітна, мати трьох дівчаток: Маряни 10 літ, Оленки 2 літ і Віри-Гортензії, що вродилася з кінцем жовтня. Дякуючи спеціальним умовам американської суспільної служби, по шести роках побуту в Америці, дістали гарне мешкання в міських домах, з повним модерним комфортом, з огляду на діти, за дуже приступну ціну. Колись письменник Іван Керницький написав в „Лісі Микиті“, в дописі „В Юніон Парку“: „Ой, пане Репета, ви так поетично балакаєте, як пані Шуварська вершки пише! Ну, бо ми сусіди з тої самої 5-ої вулиці“. Минулося! Хоч це давнтавн (з огляду на рідну школу!), але вже Іст Рівер. Соляшний 4-кімнатний апартамент, з осібним дитячим покоєм і з осібним, за тишним кутиком для книжок і праці письменниці. З дванадцятого поверху розстелюється імпозантний вид ліворуч на хмародери Мангеттену, а праворуч на Іст Рівер і Бруклін. Ірина Шуварська високо цінить мистців і колись, пишучи з нагоди „Раю“ Василя Барки, назвала поетів життєносцями, що „із полонів звільняють високу радість“.

Від Літературного Вечора минули три роки. Ірина Шуварська не занедбує творчости. Вся в шуканні нових виразів, нових форм. Майбутність лежить перед нею на твердим, камянім шляху у безконечність.

М. Бачинська-Донцов

про українську вишивку і треба шукати відомостей в різних етнографічних працях. Про орнамент української сорочки писала Віра Білецька (Матеріяли до Етнології, Антропології XXI-XXII. Львів). і Катерина Антонович (Укр. нар. вбрання). Ілюстрації можете знайти в різних етнографічних збірниках (The Peasant Art of Ukraine, "The Studio", 1942). Також збірки взорів Вам одпоможуть пізнати орнамент тієї частини нашої землі. (Олена Пчілка: Українські взори).

Щодо квітчастих узорів то становище до них не є однозначне. Більшість знавців відкидає їх, як вплив нового часу. Але є такі що рееструють їх, як явище новішого часу, до якого теж треба приглянутись. Віра Білецька втягнула „рожі“ в свою працю про орнаментацию українських сорочок. Уривок із того ми помістили в „Н. Ж.“ ч. 4, 1954.

Віра Білецька звязує замилювання до квітчастих узорів із появою хрестика. Хрестик — це вишивальна техніка, що прийшла до нас із заходу доволі пізно. Вона широко прийняла в українському вишиванні і відкрила нові можливості. Дотеперішні стіби — революція, низинка, настилування, вирізування — стисло звязані з нитками полотна і дозволяють тільки на геометричні взори. Хрестик, що розгортається на поверхні полотна, дозволяє більше свободи. І тому з його допомогою вишивальниця починає виразніші формувати квітку в орнаменті. Оцей перехід можна дуже цікаво спостерігати в буковинських узорах, що відзначаються багатством стібів і красок. Також на Бойківщині перехід від геометричних узорів до квітчастих перейшов дуже виразно. Стилїзована бойківська квітка яку ми подали в ч. 2, 1953 — це зразок такого мотиву, що зберіг усі прикмети місцевого смаку.

В узорах Придніпрянщини значно трудніше прослідити цей перехід. У збірнику Олени Пчілки вже є певні форми квітчастих узорів, як „гвоздики“, „хмелики“, „виноград“, а на нашій таблиці в ч. 2, 1957 є цікаво стилїзовані гілки і квіти. Але від тих форм до нату-

ралістичних „рож“ ще дуже далеко. Оці „рожі“ втиснулись у народню вишивку, як центральних, так і східних земель рівночасно, отже важко тут говорити про якийсь російський вплив. Радше можна це пояснити певною вульгаризацією смаку, що настала через зміну форм народнього побуту.

Отже тому йдучи слідами В. Білецької, не можемо пятнувати „рож“ як „шкідливий об'яв, що постав під російським впливом“. Вони теж є виявом української вишивальниці, хоч ще дуже сирим і не досконалим у порівнянні з геометричними зображеннями давнішого часу.

Редакція

НОВІ ВИДАННЯ

Віра Вовк: ДУХИ І ДЕРВШІ. Обгортка Зої Лісовської. Українське видавництво, Мюнхен, 1956.

Невелика, чепурна книжка. Але багата змістом і формою, нагороджена II нагородою Літ. Фонду в Шикагу у Франківському році.

Це суто автобіографічний роман від дитинства до останніх літ. Але дуже цікавий формою, бо поділений на окремі розділи з наголовком, що творять для себе цілість. Можна читати кожен із них окремо.

Стрінете тут чудові описи природи та побуту гуцульського Підгір'я, де зростала авторка. Літературні зацікавлення проявила змалку. Вони вроджені родині Вовк-Селянських ще по дідові, а батько, якому присвячена ця книжка, дбайливо плекав та розвивав зацікавлення Віри.

Авторка заявляє сама на вступі, що „хоче писати в цій книжці ширшу правду, так глибоко, як це тільки можливе для поета вищерблених грабових листочків і кольорових камянців з-над Черемошу“. І цим її намаганням позначена книжка. В мандрівці через Дрезден, де пробігала її юність, вона дозріває. Тут жахливої ночі 13 лютого 1945 р. вона відразу трапить усе. Від бомби гине батько, горить дім і решта майна. Зачинається правдиве скитання. Але Віра Вовк не розпачає. У важких життєвих умовах закінчує студії й розвиває мистецькі замилювання.

У 35-ліття праці

Ювілей 1 Відділу СУА прогомів скромно у Нью Йорку і хоч згадомлення М. Стефанів у ч. 2 „Н. Ж.“ зясувало нам його перебіг, проте цей ювілей треба відмітити особливо. Бо 1 Відділ не тільки по числі був першим Відділом в організації.

Заснований у 1921 р. за ініціативою Марії Скубової він згуртував жінок, що живо відчували потреби знедоленої Батьківщини. Жіноча Громада (таку назву прийняло товариство) діяла під тим гаслом. Її увага не була звернена лиш на матеріальну сторінку (вже в першому році вислано 500 дол. українським інвалідам), але й оборону її прав. На вістку про трагічну смерть Ольги Басараб Жіноча Громада скликала протестаційне віче, що надало справі відповідний розголос. І коли в 1925 році відбувся в Вашингтоні конгрес Міжнародної Жіночої Ради, тоді Жіноча Громада піддержала фондами й людьми українську делегацію. Цей почин увінчався великим успіхом. Бо в висліді промови Ганни Чикаленко-Келлер на зібранні в Нью Йорку рішено створити центральну жіночу організацію, до якої приступили 6 існуючі тоді жіночі товариства. Так постав Союз Українок Америки у 1925 р.

Жіноча Громада стала 1 Відділом СУА. Спершу несла сама, а потім з іншими Відділами його завдання в Нью Йорку. Це були — виставка нар. мистецтва в готелі Астор, праця для медичного фонду СУА, участь у першому українському жіночому конгресі в ЗДА, протестаційне віче з приводу розв'язання Союзу Українок у Львові, допомога Карпатській Україні, праця для Американського Червоного Хреста, Міжнародня Жіноча Виставка, допомога ски-

Навіть у далекій Бразилії пізнала мистецтво, яке вродила ця земля: яскраве, як паразити на пнях, трагічне, як життя. У великій любові й відданості Богові приймає всі удари та усміхи судьби і прямує до ідеалу жінки — жрекині, лицаря й поетки.

От така перша повість цієї молодій письменниці. Бажаємо й чекаємо ще дальших.

К. Г.

На ювілею 1 Відділу відзначено почесним членством трьох піонерок-членок Відділу — пп. Пелагію Дерех, Катерину Дроздик і Марію Чарнецьку.

Three members of Branch 1 of UNWLA at New York City, who have been working for it continually for 35 years. They were bestowed with honorary membership. These ladies are Pelahia Derech, Catherine Drozdyk and Maria Charnetska.

тальцям, а тепер патронат на вчальній станиці. Це коротко висчислені етапи, але в них міститься сила жертвенної праці і змагань нашого жіноцтва.

Вона тісно зв'язана з життям української громади в ЗДА та відгукується на події в рідному краю.

Це є білянс 35-літньої праці 1 Відділу СУА в Нью Йорку. Слушно відмітила голова у своїй промові, що коли інші товариства можуть похвалитись придбаним майном, тоді 1 Відділ СУА може подати тільки суму праці своїх членок. Але хто зна, що вартніше й цінніше: чи матеріальне добро, чи ота добра воля й посвята, що її впродовж 35 літ виявляють членки товариства? Правда, 1 Відділ не викazuje більше, як кілька десятків членок, бо таких жертвенних і відданих одиниць у нас небагато. Тому з нагоди ювілею треба згадати тих, що діяли в ньому від самото початку.

На чолі 1 Відділу СУА стояли: Марія Скубова, основниця, Стефанія Абрагамовська, що прова-

дила 1 Відділ більш як 10 літ і багато праці вложила в нього, дальше Пелагія Дембівська, Антонія Лятошевська, Катерина Дроздик, Клявдія Олесницька, а від 1945 р. Катерина Пелешок, містоголова Гол. Управи. В управі діяло багато жертвенних одиниць, що своєю працею причинились до розвитку товариства.

Тому в 35-ліття 1 Відділу управа відзначила почесним членством три піонерки — Пелагію Дерех, б. довголітню скарбничку, Марію Чарнецьку, б. містоголову, і Катерину Дроздик, б. голову Відділу. В їх особах Відділ ушанував отих перших і непохитних, що перейшли з Відділом увесь його мольний шлях.

Завдяки їм та іншим піонеркам Відділ займає сьогодні належне місце в українській громаді Нью Йорку. Окрім заступництва в Окр. Раді СУА він є репрезентований в Об'єднаному Комітеті Амер.-Укр. Організації м. Нью Йорку і в Комітеті Будови Укр. Католическої Школи св. Юрія.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ВЖЕ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ

Наші Відділи, що прийняли в себе переселених, звітують про те. Нелегко новоприбулим вживатись у нові умовини. Але з допомогою Відділу знаходять мешкання і працю та розпочинають нове життя.

Прохаємо й інші Відділи звітувати про допомогу свіжо переселеним. Плянємо подати звіт із цілої нашої акції у журналі, подібно, як перед тим про підписання ашурансів.

З листів до Редакції ЩЕ ОДНА ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Шкода дуже, що ви досі не подали навіть нотатки про смерть Л. Ненадкевич, не то якоїсь посмертної згадки чи статті. Тут ніхто не може цього зрозуміти.

Стефанія Бубнюк
Вінніпег

Справу посмертних згадок уже порушувано раз на сторінках нашого журналу. Та охоче вяснимо ще раз наше становище у тій нелегкій справі. Посмертних згадок нажаль нагромаджується доволі багато в редакційній теці. Та більш, як одну в кожному числі трудно вмістити, якщо не хочемо надати журналові жалобного вигляду. Цього напевне не бажали б собі читачки, ні не лежить у пляхах Союзу Українок Америки — видавця журналу. „Наше Життя“ повинно в першу чергу відбивати сучасні проблеми жіночого життя.

У висліді трапляється, що посмертні згадки появляються з опізненням. Наприклад про видатну вчену Валерію Козловську, чи піяністку-педагога Софію Дністрянську подали ми згадку в рік по їх смерті. Якось це не викликало здивування у читачок. Навпаки — „Памяті вченої“ це чи не єдина обширна згадка про нашу вчену-археолога а вістку про Софію Дністрянську подаємо перші. Нашій покійній співробітниці Лідії Ненадкевич та її мистецькій діяльності теж присвяtimo відповідне місце. — Ред.

Праця Фонду Пятсот

Щоб поширити можливості праці Комісія Фонду Пятсот увійшла в контакт із Американським Червоним Хрестом. По довшій нараді устійнено ділянки співпраці, в якій АЧХ міг би нам допомогти. Це є розшуки за близькими і своїяками.

Американський Червоний Хрест вже здавна переводить розшуки за людьми поза залізною заслоною. В останньому часі кількість розшуків збільшилась, бо внаслідок листування з рідним краєм скріпилось зацікавлення людьми та їх долею. Особливо коли йде про людей переселених або таких, що загинули. Офіційні розшуки

АЧХ можуть ствердити нове місце замешкання або посвідку смерти даної особи.

Всі, що бажали б повести розшуки за близькими, чи знайомими, повинні зажадати в найближчій станиці Американського Червоного Хреста формуляр (Inquiry Form 1609) (Rev. 2-47). Виповнивши його англійською мовою, слід зложити його в даній станиці або коли це представляє певні труднощі, виповнити його українською мовою й прислати Комісії Фонду Пятсот при Централі США. Тут усі дані переложать на англійську мову і спрямують, де треба.

Новий Відділ США у Сиракюзах

Дня 3. лютого в Нар. Домі ініціативний комітет скликав жінок із Сиракюз на нараду. Збори відкрила п-ні А. Кравс, коротко розказала про потребу оснувати Відділ США в місцевості та попрохала приявних вибрати президію зборів. Головою зборів вибрано п-ню Е. Бішко, а секретаркою п-ню А. Кравс. П-ні Бішко зазнайомила приявних із статутом США та розказала про сучасні завдання української жінки.

Ухвалено оснувати Відділ без огляду на невелике число приявних, а кожна зобов'язалася приєднати нових членок. Управу Відділу вибрано в такому складі: тп.

ОСОБИСТЕ

Нашій містоголові п-ні Павлині Будзол і її чоловікові п-ві Миколі Будзоліві з нагоди 25-ліття їхнього подружжя складає якнайширші побажання.

Гол. Управа США

Анастасія Кравс, голова, Ева Вішко, секретарка, Марія Карпишин, скарбничка, Ольга Бачинська, орг. референтка, Наталія Іванів і Ірина Рубич, членки управи.

Устійнено висоту членської вкладки на 25 ц. Намічено влаштувати академію української жінки-героїні. Подякувавши присутнім, голова закрила збори.

Анастасія Кравс, голова

Вже вийшло з друку:

Ірина Павликовська

НА ГРОМАДСЬКИЙ ШЛЯХ

Нарис історії жіночого руху

Багато ілюстрована книжка.

Ціна 1 дол.

замовляти в Централі США.

ГОСПОДАРСЬКІ РЕФЕРЕНТКИ, УВАГА!

Заклик про печення пасок, що був проголошений у попередньому числі, звернений до наших господарських референток. Це здебільшого досвідчені господині, що добре знають обрядове печиво. Вони могли б перевести такий контекст у кожному Відділі, де ще памятають це вміння.

Обговоріть це на найближчих сходинах! Може цей контекст захопить і не-членок США спробувати своїх сил та показати паску зі свого рідного села. Спечені паски можна виставити на святочному базарі або з нагоди свяченого. Про них напевно заговорить місцева преса, що дбайливо слідкує за обрядами національних груп.

Справа біженців в ОН

На Третньому Комітеті Об'єднаних Націй проблема біженців є одною з головних. Їй присвячують багато часу й уваги і вона не тільки, що не втрачає актуальності, а в бігом часу розростається.

Це лиш у нашому громадянстві справа біженців перестала бути справою „першої ваги“. Сталась вона лиш благодатно-допомоговою справою, „ще одним обов'язком“, що вимагає жертвенності від перетяжених збірками людей-громадян, з яких багато ще кілька літ тому самі були біженцями і з надією чекали на розв'язку біженецької проблеми в загально-політичному аспекті...

Тимчасом, біженецька проблема не вмерла, існує і не видно, щоб перестала існувати в найближчому часі! Це мусять у першій мірі з'ясувати народи, які борються за свою свободу. Недавно „біженецька громада“ почала поповнюватися мадярами, а боротьба лиш розпочалась. Треба надіятись, що почнуть „утікати“ і з інших країв... „Біженство“ сталося одною з невідкличних форм боротьби проти советського рабства... Так розуміє це політичний світ, тому не треба дивуватись, що обговорення біженецьких справ на терені ОН викликає велике зацікавлення й гарячу кількадечну дискусію.

Щороку відбуваються на 3-тій Комітеті „битви за біженців“: совети та їх „поплентачі“ бідкаються над тяжкою долею біженців, де їх в несамолюбивий спосіб визискують капіталісти, домагаються повороту біженців (уживаючи слова „добровільного“) на батьківщину, яка чекає на них з відкритими раменами, а „вільний світ“ на це не дозволяє... А притім, згадані вище делегати „обливають помиями“ біженців: криміналісти, авантюристи, „т. зв. політичні емігранти“, темні елементи, зрадники власного

народу, шпигуни, пята колона американської розвідки, диверсанти і т. п.

Вільний світ на цю лайку відповідає з гідністю: Ці люди вибрали свободу, їм належить пошана...

Коли прийшлося слухати слова обурення й протесту проти нікчемних советських окреслень біженців, слова пошани й подиву для них, які падали з уст представників багатьох народів, — то вимусило глибше пережити цю дискусію. Бо ж українці становлять і тепер одну з найчисленніших груп у біженецькій громаді. Не називаючи нас, про нас говорили... без нашої просьби й старань... Говорила людська совість... Не можна було втриматись, щоб не сказати промовцеві, що українці дякують за його слова... А ще краща була реакція промовця: його слова зрозуміли й оцінили.

*

На Третньому Комітеті жінки-делегатки, як уже згадано, „грають першу скрипку“. При обговоренні біженецьких справ найбільш активну роль відіграла рухлива, енергійна (де не посій — вродиться, скрізь її було видно), делегатка домініканської республіки, сеніоріта Мінерва Бернардіно. Вона є одною з ініціаторок резолюції (її так і називали — домініканською), яка схвалювала напрямні біженецької політики, без перерви в обороні її, й протестуючи проти численних проектів советських резолюцій.

В однім зі своїх виступів п-на Бернардіно, м. ін., звернулася з закликом до жіночих організацій у цілому світі, щоб заопікувались бездомними мадярськими жінками й дітьми..., щоб у біженецькій діяльності активно й реально допомагали Високому Комісареві для

справ біженців... Це звернення викликало певну сенсацію на залі, бо ж багато існує „спеціальних“ агенцій, які виробилися в біженецьких справах. Видно, або бюрократизм опанував їх діяльність, або... треба жіночого серця до біженецької справи, щоб підтримати вогонь, який починає, може пригасити...

Жінки в своїх промовах не лиш кермувалися серцем. Розсудливість і розум були теж добрими дорадниками. Делегатка Швеції, міністер Ліндстром, говорячи про розмірно велику акцію, яку переводить Швеція для біженців, нездібних до праці й інвалідів, підкреслила: „Досвід Швеції виказав, що шляхетна й ліберальна політика у відношенні до біженців не лиш є виконанням гуманітарних обов'язків держави, але одночасно добрим інтересом... Тепер біженці становлять 4—5% працюючих Швеції“.

Пані Елліот (Англія) різко відкинула пропозицію поплентача, щоб перевести детальну статистику біженців: „Ми не можемо мати певності, чи зібрані матеріали не будуть використані для шкідливих біженцям цілей“

*

А жінки з того боку залізної застави... То інший світ, інші думки, слова, аргументи. В словах їх панує надусім **неправда**. Не дивуймося, бо ж то делегатки держав, які засновані на брехні... Можна лиш дивуватись, що це все говорить жінка!

Білоруська делегатка, як і личить советському історикові, ріже з мосту „історичні правди“: „Біженецька проблема не розв'язана досі, бо... реакційні кола Заходу знаходять вигідним для себе використовувати біженців частинно, як дешеву робітничу силу, а частинно

Бажанська Ольга - Олександра (1866—1906) заміжня Озаркевич, дочка о. Порфірія Бажанського, піаністка, одна з засновниць „Бояна” у Львові, співробітниця альманаху „Перший вінок”, авторка віршів і оповідань.

Бачинська Ольга (1874—1955), визначна громадська й педагогічна діячка, дочка Олександра Барвінського, учителька вчительської семінарії, співтворець збірки народних узорів Клубу Русинів, співосновниця першої дівочої школи Руського Т-ва Педагогічного 1899 р. у Львові, співосновниця Т-ва „Укр. Захоронка” і кооп. „Труд” у Львові, основниця і довголітня голова Т-ва Вакаційних Осель і Марійської Дружини у Львові. Померла в Канаді.

Бачинська Ольга (1876—1951), родом Тишинська, одна з перших працівниць на економічному полі, визначна громадська діячка

но як шпигунів і п'яту колону на їх батьківщині... Білоруси, які повернулися додому, засвідчать у листах, яку велику допомогу дістали вони... від білоруського уряду”.

Промови делегатів советського бльоку до нудности подібні, виголюються байдице, непереконливо. Аргументи все ті самі. Нестерпно слухати, коли, напр., 5—6 делегатів говорять про радіостанцію „Голос Америки” майже тими самими словами...

Промови обох делегаток, Білорусі й України, теж були дуже подібні до себе (наче б то ті „суверенні” держави одним джерелом мудрости користуються), однак професор мікробіології п-ні Білай потрудилася згадати про наші емігрантські організації: Україна зацікавлена, щоб скоріше розв'язати цю трагікомічну людську проблему... тим більше, що серед утікачів є певна кількість українців... які втікли не з власної волі... В жадному випадку вони не є політичними емігрантами. Багато з них хочуть вернутися, але їм перешкоджають у тім... емігрантські організації, які є на утриманні чужих урядів...”.

Це самісенке, слово в слово майже, говорить і делегатка Польщі.

Б. Лаврівський

Стрийщини, співосновниця Нар. Дому й основиця й довголітня голова Т-ва Опіки над Домашніми Помішницями у Стрию, директор Задаткової Каси у Стрию, потім директор Крайового Молочарського Союзу „Маслосоюз” у Львові (1924-39). Знавець укр. нар. мистецтва і збирач народних узорів, велику збірку з Подністров'я (1000 шт.) подарувала Укр. Нац. Музеєві у Львові.

Бек Марія, нар. у 1908 р. у Форд Ситі, Па. правник і визначна громадська діячка в ЗДА, вчителька укр. вечірніх шкіл, видавець і редакторка першого жіночого журналу за океаном „Жіночий Світ” (1933-34), що був рівночасно органом Союзу Українок Америки, управителька українського павільйону на світовій виставі у Шикаго, співосновниця і голова 23 Відділу СУА у Дітройті, співредакторка тижневика „Укр. Зоря” у Дітройті, у 1949 увійшла як перша жінка до міської ради Дітройту.

Бережницька Олена, нар. 1883, громадська діячка і педагог-продник, одна з перших учительок із вищою освітою в Галичині, співосновниця і голова Кружка Українських Дівчат у Львові, авторка книжки „Квіти, краса наших вікон”.

Беренштам-Кістяківська Марія, гром. і політична діячка в 1880-их і 90-их рр. у Києві і Петербурзі, дружина Богдана Кістяківського, активна членка першого жіночого товариства, заснованого на Вищих Жіночих Курсах 1884 р. у Києві. Проварила освітню працю серед селян, складаючи для них бібліотеки. Друкувала свої статті у журналі „Київська Старина” Написала спогади „Укр. гуртки у Києві у другій половині 80-их рр.” у збірнику „За Сто Літ”, т. 3.

Берло Ганна (1859—1942), історик, вчителька київських гімназій у рр. 1880—1900, зв'язана зі Старою Громадою, член Укр. Наук. Т-ва у Києві з 1908 р., з 1918 наук. співробітниця ВУАН, авторка праці „Арсеній Берло, єпископ переяславський і бориспольський” (Чтения в Историческом Обществе Нестора-Летопис-

ца) та ряду наукових статей і спогадів.

Біднова Любов, родом Жигмайло, нар. 1876, дружина Василя Біднова, гром. діячка і журналістка на Катеринославщині. Під час I світової війни оснувала їдальню для селян-закладників, вивезених із Галичини. У 1917-18 була головою комісії для вивчення рідного краю. Підсудна у процесі Спілки Визволення України.

(Далі буде)

АНКЕТА М.М.М.

Наша анкета про умовини праці української матері вже закінчилась. У другій половині січня наспіли відповіді з Канади й Венесуели.

Фінансова Комісія СФУЖО обслуговувала групу з 8 матерей у Торонті. Дві з них порядкують бюро, три продають у крамниці, одна працює як лабораторійний технік, одна як учителька, одна як урядничка. Відповіді дбайливо опрацьовані й тому дають повну картину їх умовин праці.

Обеднання Українських Жінок Венесуели опрацювало групу з 5 жінок, що працюють у Каракасі. З них одна є домашньою помішницею, друга технічним керманічем у конфекції, третя лаборанткою, а четверта бере шиття з фабрики до дому. П'ята не працює, але шукає праці. Анкета добре відзеркалює місцеві умовини.

У половині березня почнеться сесія Комісії Прав Жінки в ООН, на якій будуть розглядати вислід анкет, що їх перевели всі великі жіночі організації. Завдяки нашій співпраці з М.М.М., там буде заступлена українська мати у вільному світі.

ПОДЯКА

Щиросердечно дякую українським жіночим організаціям у цілому світі за теплий привіт з нагоди мого 70-ліття. У свою чергу вітаю українське жіноцтво й бажаю сил і успіхів у праці.

Елісавета Жук

Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя” — твори Л. Українки англ. мовою?

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

'Equal Political Rights of Soviet Women'

Such was the title of the first talk at the seminar on the "equality of women in USSR," delivered by academician Anna Pankratova, member of the Presidium of the Supreme Soviet of USSR. The seminar was held in Moscow, from September 15 to October 1, 1956, as it had already been reported in OUR LIFE some time ago.

The lecturer presented the review of the activities of Soviet women in political sphere. The listeners heard her assert that the Soviet woman is enjoying full equality which was recognized by the All-Russian Congress of the Soviets in January, 1918. In 1936 the new constitution provided a universal, equal and direct suffrage by secret ballot, and the article 137 of the constitution reiterated the rights of women to elect and be elected on equal terms with men. The lecturer stressed as an achievement of this and previous laws that in 1939 when the first elections under the new constitution took place, 2,154,668 members, or 34.1 per cent of the total membership of the electoral commissions, were women.

It may look so if one takes into consideration merely the laws and the figures. And such a standard may apply in democratic nations where the elections are really the expression of the activities of the masses. However, in USSR, as is commonly known, the elections are simply an empty mockery craftily performed, which has only outwardly preserved all forms of electoral procedure. For the voters may vote for none but for the exclusive governmental ticket furnished by one party

which is in full and unequivocal control of the government. In other words, the voter in USSR has no right to choose, or elect, but is a mere robot, an automat that is to deliver the ballot.

Besides the unusual conditions in USSR are forcing the men and women to perform this farce of voting, so called. The elections are being well prepared and the lists of voters in every precinct are thoroughly scrutinized. Only serious illness may be considered an extenuation for a person refraining from voting. Otherwise such an absence may result in such persecution as a loss of employment, an inquest by MVD, and so forth. Thus the men and women in USSR take part in the elections most numerous, and there probably is no other country in the world with such a high percentage of voting persons as in USSR.

The same pertains to electoral commissions. These are formed, within the frame of careful preparation by the authorities, after special scheme, from Soviet "activists" most subservient persons in USSR. Accordingly then considering the large number of working women, there has usually been in these commissions a large quantity of women. For fear of losing their employment they must carry out all orders and prepare the elections by organizing and attending the meetings, visiting the voters at home, and remaining on duty at the polls. All this is a heavy burden for the tired working women, yet no one would dare refuse such an additional assignment for they realize what consequences such declining might entail.

Other statements by Pankratova also require interpretation, e.g., as to the number of women deputies of the Supreme Soviet who constitute 25.8 per cent of the membership, and as to the members of Presidium, where there are 4 women to 11 men. She emphasized the participation of an Uzbek woman, Masuda Sultanova and Kazakh woman, Zara Omarova, in order to show that there are women from Asian Soviet republics at the head of the Supreme Soviet.

Like the preparation of elections, the names of the candidates are also propagandized by the government through its varied channels. The ticket listing the candidates is being fixed by the party, again after special scheme, which selects mostly the party members, including a few non-party persons who are needed for some reason, like scientists and artists. But all of them, members of local Soviets and of the Supreme Soviet alike, are obligated to follow strictly the party line or directives. They would not be permitted to utter some separate opinion or to start a separate action, let alone the forming of an opposition as is the custom in the parliaments of the western world. They just raise their hands to carry the government's proposals planned in advance of the session.

Hence, we may justly and reasonably state that the women deputies of the Supreme Soviet, who form one quarter of the assemblage, do not represent any attainment of feminist movement, as it might be considered in democratic countries. True, among these women there may be some politically proficient or eminent scholars. Still they did not come to be candidates through their personal merit but at the order of the party. They become deputies, like their fellow men, solely be-

IN LEMKOLAND

The region of Ukrainian territory inhabited by Lemkos, and occupied by Poland since 1918, is a westernmost corner south of Slovakia. This strip of Western Carpathians, from San River to Poprad River, is a hard, rocky land. However, it is a beautiful country and the Lemkos have been ardently attached to it since time immemorial.

Their folk attire had been created under influence of hard mode of life. It is based on general Ukrainian characteristics (shirt, wrap, cloak), yet it received many western modifications adapted by the Lemkos to their taste. There is likewise a particular approach in colors. Their embroidery — the vivid expression of taste by Ukrainian woman — is modest and simple. But the outer garments demonstrate many an adornment — leybik and fur coat, — most colors being shown in the composition of leybik, shirt and apron.

However, the most characteristic feature of the Lemko woman is her silhouette. In contrast to the narrow and long silhouette that is characteristic of Ukrainian woman, that of the Lemko woman is widening downward through her skirt. This also is drawing her closer to the silhou-

cause they have been obedient tools of the bolshevik regime.

We have elucidated here two moments of the lecture, represented as achievements of the Soviet women. These moments are some of the choiceliest samples of bolshevik falsehoods and deceptions.

Appropriately then, a question may be posted: What could equal rights of women, with those of men, amount to in a land where men possess no rights?

In the succeeding issues of our magazine we shall dwell more on other significant aspects of bolshevik duplicity relative to the rights supposedly possessed by the women in Soviet Union.

O. Trofimovska

ettes of western Slavs — Slovaks and Czechs.

In spite of these marked western modifications the Lemko folk attire demonstrates such ancient forms which would be difficult to find within any other branch of Ukrainian people. This is "chuhanya" — a man's cloak made of homespun cloth with a hood trimmed with fringe. In the severe Carpathian climate it is protecting the wearer adequately from the cold weather.

A Lemko woman would likewise wear a wrap over her head made of linen, tied at the back.

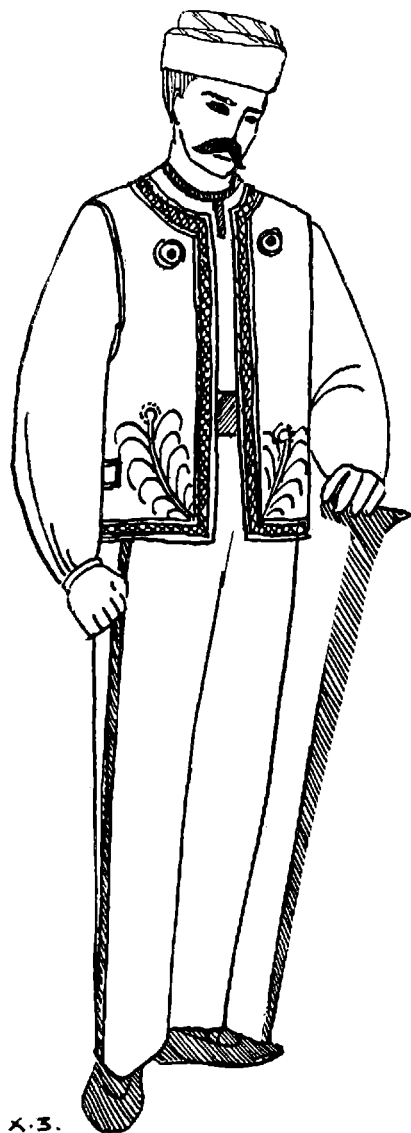
ACTION OF THE FUND OF FIVE HUNDRED

The Committee of the Fund of Five Hundred, sponsored by UNWLA, has already begun its work. Its main objective is — to continue our struggle against the enemy of human freedom and of humanity. The Committee is planning various media for its activities.

The first act was to initiate in all major cities an observance of a day of Ukrainian heroine who throughout the history of Ukraine has been sacrificing her life and all her earthly possessions for freedom of her homeland. In particular, it has been stressed that in the recent years of hecatomb of Ukrainian people thousands of Ukrainian women in the Soviet concentration camps have trodden in the footsteps of their famous predecessors.

The Committee of Five Hundred has also offered the American Red Cross its readiness to cooperate. As a practical field of activity for the time being was chosen the searching for lost relatives of Americans of Ukrainian origin. There are many of them whose relatives suffer behind the Iron Curtain, and whose whereabouts has not been known for years.

This searching can now be started. A special form serves this purpose. It is marked Inquiry form 1609 (Rev. 2-47).

x.3.
The Ukrainian man from Lemkoland. A Lemko wears a round hat bent up and a dark sleeveless jacket embroidered with silver and gold.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

UNWLA Highlights

The decisions of the Annual Meeting of the Supreme Council of UNWLA have been already sent out to the Branches. Please, read them so as to review the trend of activities of your Organization, now and in the time to come.

The most important item is the campaign to gain new members for your Branches, and thus for your Organization as well.

The Regional Councils have already started the drive in their districts. During the period of time up to the next Convention every region ought to obtain no less than 500 new members in honor of 500 Ukrainian women tortured in Kingir, Kazakhstan. The Regional Council acquiring most new members will be distinguished at the Convention.

We are very glad to let our members know that **a new Branch of UNWLA has been organized at Syracuse, N. Y. It is led by Mrs. A. Kraus.**

So far its membership is rather not numerous, but let us hope it will grow and prosper and engage wholeheartedly in patriotic work, abreast of all other members of UNWLA.

One of the important decisions of the Supreme Council was the changing of the time and place for the next Convention of UNWLA. Owing to the fact that many central Ukrainian organizations in United States are scheduled to have their conventions in 1958 (Ukrainian Congress Committee, Ukrainian National Association, Ukrainian Workingmen's Association, United Ukrainian American Relief Committee) and have set the convention dates, UNWLA has been compelled to put off the time of our Convention.

For organizational reasons the city of New York has been chosen for the next Convention.

There are still many members of UNWLA who continue to pay \$2.50 as the yearly subscription for our press organ *OUR LIFE*. However, they ought to remember that in accordance with the decision of the last UNWLA convention the subscription paid by the members as well as by the non-members has been evened. Thus **the members, who should be the first ones to support their own periodical, are now to pay \$3.00 annually.** Those who sent only \$2.50, will please remit the additional amount, or else their subscription will not cover the entire year.

UKRAINIAN LITERARY AWARDS

A Ukrainian Literary Fund has been founded in 1956 at Chicago which recently presented three awards for the best Ukrainian works published during that year. Out of numerous writings in 1956 the judges selected three books, all written by authoresses. These are "Wide World" by Halina Zhurba; "Ghosts and Dervishes" by Vera Wouk; and "Queer Fellow" by Olga Mak.

"Wide World" by Halina Zhurba is an autobiographical novel, describing the family life of the period toward the close of the 19th century, against the background of the Ukrainian village. This book won a wide popularity among the Ukrainians. The author, well known for her writings in the past decades, is at present living in United States. She is one of the oldest Ukrainian authors in the Free World.

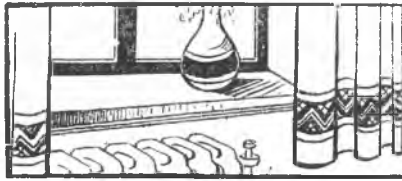
Vera Wouk, the youngest talent, is just entering the realm of Ukrainian literature. She has already published her collected legends and several books of her poems. She lives in Germany where otherwise she is engaged in scientific work.

Olga Mak who has already published her several writings, and a novel for junior readers among them, is now residing in Brazil.

The Ukrainian women writers are scattered throughout the lands of the Free World. Although they are encountering many a difficulty in the new countries and different circumstances, they are still persevering in creating new literary works.

Eternal vigilance is the price of liberty.

Wendell Phillips

У НАШІЙ ХАТІ

Городець коло хати

Історія городництва починається зі сталим поселенням людини. Бажання мати гарні й корисні рослини коло свого дому, було поштовхом до закладання перших городів. До місцевих рослин прийшли привезені з інших країн. Сьогодні в кожному городі є з квітів далі, а з городини помідори — колись чужі рослини.

Кожен період історії має свої, питомі йому, городи. В них відбився архітектурний стиль кожної доби. Орнаментика рококо приводила рослини й дерева до неприродних форм. Слідуюча епоха усунула ті тверді форми й привернула їм природний вигляд. Сьогодні ми вже прийшли до переконання, що город мусить бути зовсім невимушений. Дім і городець коло нього лучаться в одне. Щоб відграничити це від небажаних глядачів, твориться перегородка з квітучих кущів і високорослих квітів.

Оцей присадибний городець має дати нам відпруження і відпочинок по праці. Його утримання повинно вимагати якнайменше часу і напруження м'язів. Коло половини присадибного городця повинна займати мурава, бо панівним його кольором є зелень. Коли мураву добре втримуємо і в час скосямо, то такий, навіть маленький, квітник є нашим „раєм“.

Звичайно „ярди“ коло наших хат не більші, як 500 квадратних фітів. Часто на них приміщується гараж і візд до хати. Тому засаджуємо там деревця і кущі так, щоб за якийсь час, коли вони розросуться, відповідали своїм цілям. Навіть подвір'ячко, що є до половини забудоване, може дати домові приємне і в собі замкнене обрамування.

Придбавши дім, маємо в голові багато плянів, як найдоцільніше улаштувати свій городець. Коли хочемо оминати помилку, що їх

часто роблять новоспечені домовласники, не сміємо поступати без пляну. Люди, яким матеріальна ситуація на це дозволяє, звертаються до різних фірм, що спеціально займаються влаштуванням городців. Однак це коштує значні гроші. Малі наші „ярди“ влаштовуємо самі й мусимо достосовувати їх до сусідніх. Уже при плянуванні беремо з сусідніх квітників те, що нам у них подобається. Але всі ці запозичення треба узгодити з нашим пляном, щоб наш квітник творив гармонійну цілість.

Подаю тут плян невеликого квітника, що може бути легко влаштований. Мотив такого скромного городця творять дерева, листяні чи шпилькові, котрі ростуть по боках і відповідають його оточенню. Густий, а вузький живопліт від вулиці прислонює вид на вулицю, глушить шум і здержує порохи. Доріжка до хати обрямована зимотривалими цибульками і билінами. Квітник цей по обох боках переходить у мураву. Коло самого входу до дому, по кутах, є звичайно мішані трядки.

Тому, заки почнемо якінебудь роботи в нашому городці, треба виробити собі основний плян. Докладно вимірити й нарисувати собі все, що ми хотіли б мати, узглядноючи те, що досі є, як дерева, кущі й сталі доріжки. Щойно тоді можемо рішити, що залишимо, а що мусить зникнути. Не сміємо забути при тому, звідкіля маємо сонце й тінь.

Звичайно між кущами й муравою а доріжкою даємо зимотривалі биліни. При тому треба вважати не лиш на їх висоту і час квітнення, але й на добір красок. Низькі, вічнозелені кущі або коніфери (шпилькові), посаджені між зимотривалі биліни, додадуть нашому квітникові живого вигляду, що навіть зимою не тратить свого чару.

Для раннього весняного квітнення дуже добре годяться між билінами низькі тудіпани та інші цибулькові рослини. Коли ми побачили у квітні-травні, що деякі биліни вигинули внаслідок морозу чи невідповідного добору, мусимо ті порожні місця засадити однорічними квітами, наприклад низькими чорнобривцями, бородавником (алісієм), лобелією або нірнбергією. Обкладання доріжок чи рабатов пляшками, зігненими дротами чи цеглою тепер не примінюють у городах, бо вони вносять певну штучність, якої стараємося вистерігатись.

Роман Коцик

ЧИСТИМО ПІЧ

На нашій плиті часто пригаряють дрібки харчу, що вибіг чи виллявся з ринки. Це треба кожного дня дбайливо вичистити, щоб не громадилися залишки.

Коли піч прохолоне, тоді помити її гарячою водою з мильним, потім сполоскати чистою й витерти до суха. Припалені місця терти дряпачкою або чистильним порошком. Там, де особливо трудно усунути пригоріле, покрити те місце шматинною, що насичена амоняком для домашнього вжитку. Замкнуті двері й лишити через ніч. На другий день знов помити водою з мильним і висушити.

Назви чистильників: Ajax, Bon-Ami, Brillo, SOS.

Амоняк для домашнього вжитку: Parsons' Sudsy.

ЗІЗД ДРУЖИН ПАСТОРІВ

У Копенгазі відбувся зїзд дружин пасторів, що зібрав 300 учасниць із усіх країн Скандинавії. Темою зїзду були завдання дружин пастора в парохії.

Чи важимо забагато?

Державний каледж у стейті Айова перевів недавно тому науковцю конференцію на тему контролю ваги. Промовляли різні фахівці і зясували своє становище. Із їх думок вибираємо кілька цікавих що навітлюють цю проблему нашого щоденного життя

Всі доповідники погоджувались у тому, що внаслідок сидячого способу життя зростає пересічна вага людини. Авта, господарські машини, невеликі й механічно огривані мешкання — все це зуживає щораз менше мускулярної енергії. Також розвага людини стає щораз більш пасивна — кіно й телевізія. Спортсм займається тільки мала частина суспільства і то в молодших роках.

Одна з доповідниць, д-р Перла Свенсон із Хліборобської Дослідної Станції в Айові перевела дослідли в напрямі надмірної ваги і ствердила, що найбільший її відсоток у жінок між 50 і 59 роком життя. Виявилось, що жінки між 30 і 40 роком життя найбільше дбають про відповідну діету. Одначе діета часто невідповідно примінена. Більшість із них не має поняття про кількість кальорій і стосує їх зовсім хибно. Наприклад одна жінка, що бажала схуднути, перестала зовсім пити молоко, лякаючись невеликого відсотку товщущу, що є в ньому. Зате не зрєклася щоденної порції чеколяди. бо до неї „привикла“.

Д-р Маєр з Гарвардського Університету звернув увагу на те, що причина надмірної ваги лежить не тільки у злінивленні суспільства. Її треба шукати в організмі людини, її психічному самопочутті й її оточенні. Щойно сполука цих чинників творить підложжя того, що людина споживає за багато, або невідповідну їжу.

Д-р Гломсет із Айови обгрунтував теорію, що люди, які їдять скоро, скорше грубнуть. Поликаючи швидко їжу, людина не може вдержати межі, бо почування ситости зявляється аж по якомусь часі. Тому люди, що їдять поволі, не тільки використовують краще їжу, але й їдять більш умірковано.

Д-р Іпрайт із стейтового Кале-

Із листів до Редакції

ЩЕ ПРО МАСНУ ШКІРУ

Прочитала я в попередньому числі Вашу статтю на цю тему і здивувалась, що поручаєте чистити масну шкіру милом. Мені завжди говорили спеціалісти що лица не можна мити милом, байдуже, чи шкіра його масна чи суха. Мовляв — мило масна складники, що некорисно відбиваються на шкірі обличчя.

Також не подали Ви, як називаються чистильники для масної шкіри і як їх стосувати. Добре було б подати це, бо є напевне багато читачок, що шукають за ними й не вміють собі відповідного підібрати.

Читачка з Канади

Ваша правда, що мила нерадо вживають, як чистильного засобу для обличчя. Мило має алькалічні складники й вони нарушують природний квас шкіри. Хто зносить жовток, краще вживати його замість мила.

Чистильником для масної шкіри є камфорний, сірковий або й очищующий т. зв. cleansing крем. З домашніх середників можна стосувати їдальну теплу оливу. Потім усунути товщ і розпущений бруд туалетною водою на алькоголі, т. зв. Skin Freshener. Для стягнення порів після чищення служить спеціальна водичка т. зв. Astringent.

Перед сном накладаємо нічний відживний крем лиш під очима та на місцях, де зарисовуються зморшки. Вистачить робити це кожного другого дня.

Вранці змиваємо лице гарячим відваром цитринових лущин (перед тим їх старанно вичистити від соку) і лускою з мідгалів (т. зв. Almond Skin Meal) без мила. Потім сполукуємо обличчя холодною водою.

В часі дня очищуємо лице, коли потрібно, лиш туалетною водою.

джу в Айові піддав гадку, що контролю ваги треба починати вже в дитинстві. Він перевів ряд дослідів над вагою шкільних дітей у стейті Айова і подав їх вислід. Ця проблема ще нова й вимагає розгляду в усіх околицях Америки.

Коли хто любить мило й хотів би його вживати, тоді мусить старанно підбирати якість. Найкраще надається мило без соди й алькалій, т. зв. Basic Soap (Allenbury's Basic Soap, Nivea Basic Soap).

Євгенія Янківська

ОДРУЖЕНІ СТУДЕНТИ

Це щораз частіше явище в Америці. Коли ще 25 літ тому було дуже мало одружених студенток, то сьогодні це нікого не дивує. Подружжя студентів творить неначе якесь спільне підприємство. Буває, що студіюють обоє рівночасно, коли дбайливі батьки забезпечуть їм цю можливість. Але коли їх немає, тоді чоловік і жінка піддержують себе в тому: якийсь час він студіює, а вона заробляє, або навпаки.

Жіночі студії перериває нераз прихід дитини. О, тоді це вже поважна перешкода. На кілька літ настає перерва. Молода мати віддається піклуванню й вихованню дитини. Але по якомусь часі вона знов продовжує студії. Чи то на вечірньому курсі, чи навіть у день, розкладаючи їх на довший час. Система американських університетів дає для цього добрі можливості.

В новішому часі стали завважувати цікаві сполуки студіюючих пар. Дуже часто подружжя добираються з однієї чи споріднених галузей. Це дає запоруку доброї співпраці і взаємного зрозуміння. Колись може з них буде пара дослідників або родинне підприємство. Пригадаймо собі, як чудово оправдала себе праця подружжя Кюрі! Також подружжя вчителів чи лікаря з медсестрою — це щаслива сполука взаємних інтересів.

Але трапляються й зовсім нові спеціальності. Недавно тому подружжя в одному університеті студент хемічної фізики із студенткою фізичної хемії. Як корисно зможуть себе доповнювати і в професійній праці! А знову знаємо про подружжя студента політичних наук, що спеціалізується в політиці Близького Сходу, тоді коли його дружина студіює арабську мову.

Чи ви вже вирівняли передплату за „Наше Життя“?

Огіркова юшка

Потрібно:

- 3 квашені огірки
- 1 ложка масла
- 3 ложки сметани або
- 2 жовтка
- грінки

Обікрати огірки, розкряїти, виїняти зернятка і порізати в тонкі скибки. Посипати мукою і душити в ринці з маслом. Коли підсмажиться, залити смаком із ярин або росолом. Варити пів години. Розбити квасну сметану або жовтка і влити до них потрохи гарячої юшки, мішаючи ложкою, щоб рівно розпустилось. До юшки подавати грінки.

Салата з оселедців із картоплями

Потрібно:

- 1 оселедець
- ½ цибулі
- 1 ложка січеного кропу
- 1 ложка січеної зеленої петрушки
- 4 картоплини середньої величини
- цитрини й оливи до смаку

Вимочити оселедець, вибрати ости, грубо посікти. Дрібно посікти цибулю, кріп і петрушку. Окремо приготувати картоплю, зварену в лущині, почистити її і покряїти в кістку. Вимішати її з оселедцем, цибулею, кропом і петрушкою. Посолити і заправити цитриною й оливою.

Риба запікана

Потрібно:

- 2 ф. риби (flounder)
- 2 ложки муки
- 1 ложка масла
- 2 ложки тертого сира
- ¾ склянки сметани
- ½ ложочки муки
- 1 ложка тертої булки

Очищену, помиту рибу посолити, обкачати в муці і легко обсмажити на маслі або оливі. Потім уложити підсмажені кусники на огнетривалій посудині, посипати грубо тертим сиром (швайцарським), залляти квасною сметаною, що її розбито з дрібкою муки. Зверху посипати тертою бул-

кою. На це наложити густо малі кусники масла і поставити на 20 хвилин до гарячої печі.

Мадярські тісточки

Потрібно:

- 1 ф. муки
- 1¼ горнятка масла
- ½ горнятка цукру
- 1 цитрина (шкірка)
- 2 унції змелених мідгалів

Масло поділити на дві частини. Одну перетопити, а другу перетерти з мукою. Коли вже мука зароблена з маслом, додати до неї цукру і мідгали та влити перетоплене масло, залишаючи осад. Тоді замісити, витачати, вирізувати тісточки і пекти в легкій печі.

За О. Лучаківською

Цвібак

Потрібно:

- 6 яєць
- 1½ горнятка цукру-мучки
- 2 горнятка муки
- 1 ложочка порошку до печення
- ½ пачки горіхів
- 1 горнятко родзинків
- помаранчева шкірка

Жовтка втерти з цукром, аж на-ростуть. Додати січені горіхи, помаранчеву шкірку, родзинки і вимішати. Окремо пересіяти муку й перемішати з порошком. Вбити білка на тугий шум. Додавати тепер до жовтків на перемену, мішаючи легко, трохи муки, а трохи шуму. Пекти ½—¾ год. на 350 ст.

Подала Олена Назар
Джерзи Ситі

ВАГА У НАШИХ ПРИПИСАХ

На зразок американських приписів не подаємо складників вагою, а **горнятками** (cup) й **ложками** (tablespoon) чи **ложочками** (teaspoon). В америк. крамницях можна дістати стандартні горнятка (cup) і ложки чи ложочки. Це виявилось практичнішим, як важелі складники, бо значно трудніше придбати собі вагу, як стандартні виміри.

Тільки дріжджі або бакалії, що їх купуємо для якогось спеціального печива, подаємо в унціях.

Читайте збірку віршів

"ОЙ, ХТО ТАМ?"

Коштує 80 ц.

МОЛОДИМ ГОСПОДИНЯМ

В нашому стравосписі тепер частіш виступає риба. З нею звязані різні заходи, що їх треба знати. Вони улегшують нам приладжування, що його звичайно молоді господині нерado підіймаються.

Чищення річної риби. Риба, що її купуємо, є звичайно почищена від луски (на наше прохання купець це зробить), але на ній лишається ще багато намулу. Треба покласти її у велику миску, приготувати окріп і, тримаючи шматинкою за голову (бо дуже ховзька), поливати водою і ножем шкрябати від хвоста до голови. Це треба повторити кілька разів так, щоб намул вийшов із підстав, у яких була луска.

Чищення оселедця. При чищенні оселедця треба пам'ятати не тільки про чистоту, але й позбавлення надміру соли. Оселедця випатрошити, себто розрізати вздовж живота і виїняти внутренности. Відрізати голову. Пошкрябати ножем уздовж тулуба, щоб зняти порошок і нечистоту. А тоді намочити на цілу добу враз із молочком, відливаючи раз або двічі воду.

Приправа морської риби. Морську рибу, яку думаємо смажити, треба годину перед тим покропити цитриною. Через те вона тужіє й не розлізеться, коли її всмажимо.

Приправа річної риби. Цю рибу найкраще підготувати день наперед, почистити, посолити й покласти на ніч до леднички.

СТАТИСТИКА НАСЕЛЕННЯ АМЕРИКИ

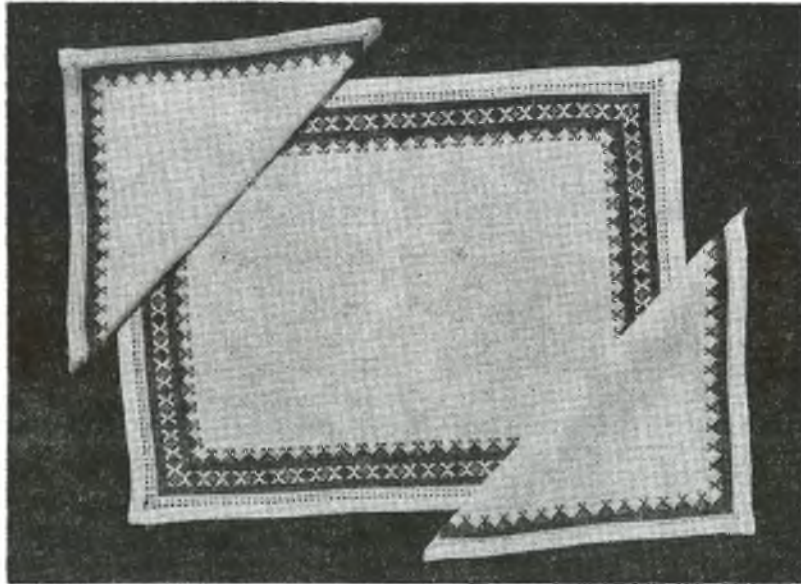
Статистика населення за минулий рік виказала, що тепер жінки мають більше дітей, як їх мали їхні матері. Взагалі щораз більше в Америці багато-дітних родин. Відступ між дітьми у родині пересічно два роки.

Одна третина всіх американських жінок працює. В одній чвертині американських родин працюють зарірково обое, чоловік і жінка.

Вік людини продовжився. Тепер є багато більше людей поперх 65 літ, як колись було. Суспільне забезпечення дозволяє їм жити окремо й тепер є більше самостійних старечих господарств.

Українська вишивка

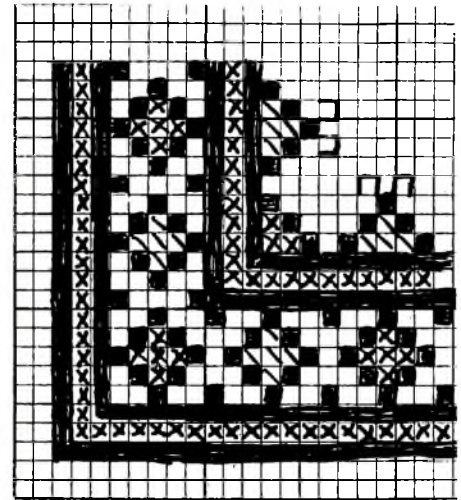

НАСТІЛЬНИК ІЗ СЕРВЕТКАМИ

Для американських віталень по-
трібний подовгуватий настільник
із серветками. Сам настільник при-
криває невеличкий столик, що
знаходиться по середині. Сервет-
ки можуть лежати на поруччі чи

на спинці фотелів або софи.

Матеріал: біла або кремова па-
нама. Хрестиковим узором обведе-
ний настільник, а крачком узо-
ру серветку. Рубці викінчені ме-
режкою.

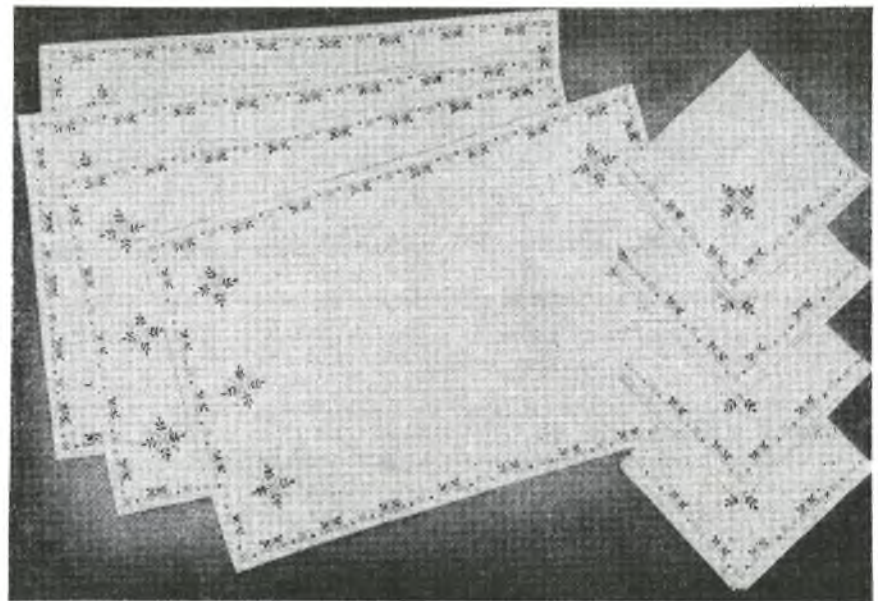
Буковинський взір

Вузкий взір виконаний хре-
стиками у трьох кольорах: помідор-
рова ч. 900 , зелена ч. 906
xx xx, і жовта ч. 740.

ІДАЛЬНИЙ КОМПЛЕТ

Замість скатерті кладуть під на-
криття подовгуваті підстільки. По
середині ставлять тарілки, а з
обох боків ложку, ніж і вилки.
Окрім того потрібна збоку ще ма-
ла серветка.

Подаємо зразок такого компле-
ту, вишиваного дрібним узором.

Перша втеча Тараса

(З дитячих років Т. Г. Шевченка)

Тарасику було тільки дев'ять років, як став він сиротою. Порадилися батько з дідом, що з ним робити та й послали його на роботу до вчителя-дяка. Там він носив воду й дрова школярям, підмітав класу, а за це дяк давав йому їсти та куток, щоб переспати. Коли дяк учив дітей, то Тарасик учився з ними. Був дуже уважний і здібний і скоро навчився добре читати. Часто дяк посилав його читати молитви коло вмерлих, а за це давав йому десяту копійку. Все було б добре, якби дяк не пив горілки та на біду, як тільки в нього були гроші, напивався. Тоді він бив Тараса і знущався над ним.

Ось і сьогодні з самого ранку він сидить у своїй хаті, не та лається. Школярі прийшли, а науки нема, бо вчитель п'яний. Тарасик потихеньку забрав дякові книжки та заходився їх читати зі школярями.

— Ти щасливий, Тараску, що так добре читаєш, сказав йому ковалів Гриць, — а мені то так грудно навчитися...

— Я ще щось умію, хочете, покажу вам! — відповів Тарас. — Дивіться!

І він витягнув з-за пазухи лист паперу та шматок вугілля. Хлопці оточили Тараса, а він почав швидко малювати.

— Дивись, дивись! Як гарно він малює! Що то? Таж то наша школа, а он наша церква! А це коні! А це віз! А там далеко, далеко річка й тополі, що на вигоні! — зі всіх боків лунали голоси.

Тарасик малював і малював, очі в нього блищали, личко почервоніло. Ковалів Гриць тихо та врочиство сказав:

— Тараску, та ти як справжній маляр! Як вивчився в школі, то піди до маляря. Знаєш, у Лисянці є один такий, що церкви малює.

Ану, втни ще щось! — просив сусідський Василько Тараса.

— Ні, годі, нема більше паперу, краще ще почитаємо трохи.

Діти слухали уважно, як їх малий учитель читав. Так пролетів непомітно ранок. Вже сонце високо піднялося й повернуло зполудня, а дяк усе пив та не виходив до своїх школярів.

— І що нам робити? Може б уже на обід іти додому, — спитався наймолодший серед них, Петрик. Та не встиг Тарас відповісти, як на дверях з'явився дяк. Став злісно й похмуро розглядати дитячу громадку, що враз замовкла та причаїлась.

— Що ви тут робите, ледацюги? А ти вже за вчителя? — звернувся він до Тараса, та болюче шарпнув його за вухо.

Діти знали, що тепер уже науки не буде, а почнеться розправа з Тарасом. Потихеньку, один по одному, почали вони викрадаться зі школи та тікати додому. А дяк лютував усе більше й більше. На Тарасове щастя він уже був такий п'яний, що не мав сили піти за різками й відшмагати бідного хлопчика, як звичайно. Він наштотхав його, накрутив йому вуха, а тоді звалився на долівку в класі, та там і захропив.

Тарас вискочив із класу, побіг на город і заховався там у буряні. Тут він дав волю сльозам. Усе пригадалось йому: добра, любя матуся, і дідусь, і тато, і своя любя, рідна хата... Де все поділось? Бувало, набігається з хлопцями на вулиці, прибіжить додому, завжди мати дасть щось попоїсти, а під неділю голову змиє, дасть біленьку сорочку. А тепер... Їсти хочеться, аж голова болить, а надії то так буде аж до ранку. Завтра неділя... Тарас сумно глянув на

свою чорну від бруду сорочину, на штанята, що зовсім обтріпалися, глянув на свої порепані, брудні ноженята та знов залився сльозами. Наплакавшись досхочу, мусів він таки подумати про їжу. Потихеньку підкрався до вікна школи й заглянув: дяк міцно спав. Тарас прокрався до дякової кімнати та почав нишпорити. Знайшов цибулину, шматок хліба та дрібку соли. Розділив усе на дві частини. Одну загорнув у шматину й поклав за пазуху, а другу зів. Це були для нього і обід, і вечеря. Відпочив від дякової бійки і лайки та знову засів за свої малюнки. Малював, малював та й задумався:

— А що, якби я тепер пішов до того маляря, що про нього говорив Гриць? Я б йому служив вірно, все робив би, аби він лиш учив мене.

З цією щасливою думкою пішов хлопець до свого куточка та ліг спати. Прокинувся зі сходом сонця і все пригадав. Дяк ще спав на тому ж місці. Тарас швидко зав'язав хліб і свої малюнки в клуночок, узяв паличку та, як дорослий, поважно перехрестився і вийшов на шлях до села Лисянки. Навколо зеленіли лани, над ними стелився ранішній туман. У чистій траві блищала роса. Вітрець легенько повівав. А сонечко здіймалося все вище й голубило своїм промінням голівку хлопця, ніби казало:

— Так, маленький, учися, з тебе будуть люди!

Тарас ішов швидко, не оглядаючись на рідне село. Йому світила надія стати малярем.

І хоч не швидко, а надії його сповнилися. Прошли роки і він став знаним малярем і ще більш знаним поетом, якого люблять, знають і шанують не тільки в Україні, але в цілому світі.

Ніна Наркевич

Ведмідь буду валяє

Здавна у нас, в Україні, люди говорили, що як на свято Стрітєння Господнього гарно та погідно, то ведмідь з буди не вилазить. Спить дальше. А якщо в цей день завірюха, хуга, дощ зі снігом на перемену, то знак, що весна вже близько, та й ведмідь зимову буду валяє.

А воно он як одного разу було:

В половині місяця лютого, одного дня була непогода. В землянці їжачка під коренем дуба звідкілясь узялась вода і чисто бідне звірятко підтопила. Наш їжачок лчихнув раз, другий, та й пробудився з довгого сну. Позіхнув, протер свої чорні очка-сліпачки й затрусився від зимна.

— А це що таке? Хіба ж уже кінець зимі?

Глянув на календар, здер зайві листки й аж за голову взявся:

— Та ж сьогодні празник Стрітєння Господнього! Зима з літом стрічається! Ведмідь буду валяє! Гай, гай! А я проспав би? Ні!

Викарабкався з-під сухого листа, відсунув двері, виглянув на двір. А там таке твориться: Дощ зі снігом і з вітром періщить, якісь крупи падають, раз сонце блисне, то знов фуга, як закрутить!

— Нема що, так їжачок — пора мені!

На скору руку попоїв зівялої торішньої кваснички, фукнув раз і другий: фу-фу! та й поманджав до струмочка. Хлеп-хлеп! зимної водички, обмив чорненьке рильце, розчесав вусики й колючки та й швар-швар жуками ніжками подриптав до сусіди борсука, що його нора містилася недалеко під старою сосною.

— Гей, сусідо, гей, борсуче! — гукнув. — Пора вставати! Сьогодні празник Стрітєння! Зима з літом стрічається! Надходить весна-красна, несе нам вілля зелененьке!

В середині землянки почувся зразу легкий шелест і сапання, а потім роніг, шкрябання пазурами й голос:

— Рох, рох!

За хвилину відкрилися двері. Ху! А воно як не війне якимись крупами з дощем та прямо борсукові в лице, аж захлинувся. Але не по-

дався назад, не зарився у берліг, не ліг ще раз спати. О, ні!

Ваша правда, сусідо! Спасибіг, що збудили, а то прогавив би. проспав таку радісну подію!

І ще щось там сказав по-борсучому:

Шу-шу-шу! Рох-рох-рох!

Тоді вийшов на світ Божий подивитися. Та такий худий, мізерний сухоребник з нього став за час спання, що ледве на ногах держався. Взяв якийсь костур у руки та й пошкандибавав уперед, а їжачок та й за ним.

До ведмежої гаври було досить близько. Та така добра, міцна була ця гавра-буда, що го-го! Збудована серед коріння кріслатого дуба з грубих ломак, галуззя, позатикана сухим листям, мохом на камінній підмурівці, суха та тепла, що в ній ані вітер не шиберне. А якже!

От і спить у ній ведмідь, крізь сон товсту лану себе, а в носі й духу не чує.

Аж тут раптом як не застукать щось костуром у коріння дуба, як не затермосить дверима ведмежої гаври, як не затрусить стінами. А далі грим та грим у двері! Збудив-

ся наш ведмідь, га як не зареве зі злости:

Гу-у-у! Гу-у-у! та не замурчить: Мрр-мрруу!

А тим двом весняним післанцям (бо то вони були) аж мороз поза шкіру пішов. Але нічого, стукають, а далі репетують на весь голос:

Гей, ведмедю, куций, бурий, силоше! Кличемо тебе по-раз черший: Виходи!

А ведмідь люто-прелюто:

— Гууу! Гууу!

Але ні їжачок, ні борсук не злякались. Та знов закликали:

Гей, бурий Місю, ласуне! З празником Стрітєння поздоровляємо тебе! Зима з літом зустрічається! Час тобі вставати! Кличемо тебе по-раз другий: Виходи!

І ось чути вже, як підіймається з берлоги, сопе, стогне, муркоче. А далі дався чути страшний лоскіт, шарудіння, тріскіт і знов грізний рев: Гууу! Гууу!

А наші весняні післанці не відступають, гримають у двері, та закликають грімким голосом:

— Гей, ведмедю! Час тобі вставати, час із буди виходити! Сьогодні (Докінчення на обгортці)

Х. Зеленева

А той ведмедище як не висунеться з того румовища, як та буре скала...

Ухвали Річних Зборів Гол. Управи вже розіслано Окр. Радам і Відділам СУА. Прохаємо уважно переглянути їх! Із них дістанете перегляд нарад та найважливіших рішень. Кожна референтка може переглянути ухвали з її ділянки, а на бажання вишлемо їх окремо.

На першому місці стоїть **кампанія приєднання членок**. Окружні Ради розпочинають змагання за новими членками в своїй окрузі. До найближчої Конвенції кожна округа повинна приєднати 500 членок, щоб заступити в громадській праці тих, що згинули в Кінгрі. Окружна Рада, що приєднає їх найбільше, буде відзначена на Конвенції.

Одною з важливіших ухвал Річних Зборів — це **пересунення речинця і місця Конвенції**. Тому, що на 1958 р. заповіджено вже інші українські зїзди (Український Конгресовий Комітет, Укр. Нар. Союз, Укр. Роб. Союз, ЗУАДКомітет), які зайняли догідні речинці, мусимо пересунути нашу Конвенцію на пізніший термін. З організаційних причин встановлено місцем найближчої Конвенції Нью Йорк.

На заклик Комісії Фонду Пятсот уже відбулись у більших наших центрах **Свята Жінки-Героїні**. Та й менші Відділи повинні відзначити це скромним святом. Пошану й зрозуміння для геройської постави нашого жіноцтва треба вщиплювати і плекати.

З радістю можемо повідомити наше членство про заснування **нового Відділу СУА в Сиракузах, Н. Й.**, під проводом п-ні А. Кравс. Хоч невеликий гурт членок, проте ширій і відданий! Свою діяльність відкриває влаштуванням Свята Жінки-Героїні. Щастя Боже!

Фін. секретарки повинні провирити, чи Відділ вирівняв усі **зобов'язання супроти Централі**. Їх треба вирівняти в першу чергу, а шойно потім ухвалювати пожертви на інші цілі.

В останніх місяцях друкарня не мала змоги виправляти нашого адресаря й через те не змінювала **речинця влати на адресах**. Звертаємо увагу на те, що тепер адресар уже виправлений і на ньому подано, доки передплатниця заплатила передплату.

Все ще багато членок вплачує 2.50 дол., як передплату, мабуть не завваживши **зрівняння передплати членок із не-членками**. Пригадуємо ще раз, що передплата виносить тепер для всіх читачок 3.00 дол. і прохаємо надсилати додатково 50 ц. Інакше вплата 2.50 дол. буде зарахована за менший протяг часу.

Управи Відділів повинні провирити, чи Відділ зложив цього року **даток на пресовий фонд**. Щороку журналу більше потрібно, бо організація росте й потреби її більшають. Тому й треба піддержувати свій журнал, що відзеркалює наше життя!

ГОЛОВИ ВІДДІЛІВ, УВАГА!

У наших заходах **придбання передплат, 5 Відділ СУА у Дітройті** показав новий шлях. На початку цього року зібрав передплати від усіх своїх і прислав їх разом. Це були 41 передплата, а в тому 27 нових. Ось зразок умілого підходу до справи і справжньої піддержки свого журналу!

Будемо раді, коли й про інші Відділи зможемо подати те саме.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА від 22. січня до 21. лютого 1957:

Річна вкладка й Організаційний Фонд:		
Від.	4 Нью Йорк	20.00 5.00
	5 Дітройт	20.00 5.00
	29 Вунсакет	20.00 5.00
	32 Ст. Луїс	20.00 5.00
	37 Дітройт	20.00 —
	39 Милвил	20.00 5.00
	57 Ютика	20.00 5.00
	68 Сиракюз	чартер 5.00

Фонд Централі:		
Від.	4 Нью Йорк	30.00
	5 Дітройт	70.00
	32 Ст. Луїс	18.00
	57 Ютика	20.00

Фонд Резервовий:		
Від.	4 Нью Йорк	10.00
	5 Дітройт	10.00
	32 Ст. Луїс	10.00

Фонд Конвенційний:		
Від.	4 Нью Йорк	15.00
	5 Дітройт	5.00
	32 Ст. Луїс	10.00

На Дім СУА:		
Від.	16 Міннеаполіс (кол.)	38.50
	„ 42 Філадельфія	50.00
	Марія Земба, Дітройт	5.00
	Марія Чарнецька, Нью Йорк	5.00
	Катерина Дроздик, Бронкс	5.00
	Теодора Филипчак, Філад.	1.00

Фонд „Мати й Дитина“:		
Від.	20 Філадельфія	30.00
	22 Шикаго	132.00
	47 Рочестер	31.00
	63 Дітройт	121.00
	64 Нью Йорк	75.00
	65 Нью Бронсвик	25.00
	„ 66 Нью Гейвен	66.00
	Марія Фединак, Шикаго	2.00

Фонд Стипендійний:		
Від.	37 Дітройт, зам. квітів на могилу Т. Коваль	5.00
Від.	37 Дітройт	5.00
	Марія Керилук, в пам'ять пок. Ів. Войцеховського	10.00

Вкладка до СФУЖО:		
Від.	4 Нью Йорк	4.50
	„ 5 Дітройт	10.00
	12 Вест Пулман	5.60
	32 Ст. Луїс	2.70
	57 Ютика	3.00

Пресовий Фонд Н. Ж.:		
Від.	4 Нью Йорк	25.00
	23 Дітройт, коляда від членок	25.00
	30 Клівленд	25.00

Річні Збори Головної Управи СУА

42 Філадельфія	25.00
45 Манчестер	5.00
48 Філадельфія	17.50
62 Сан Франциско	5.00
Софія Онуфрик, Рочестер, збірка на ювілею п-ва Веселих 10.00; II-во Веселих 10.00; разом	20.00
Катерина Дроздик, Бронкс	5.00
Маруся Петренко, В. Плейнс	3.00
Надія Дзидзан, Сисеро	3.00
Розалія Григорко, Дірборн	2.00
Кароліна Микитин, Вунсакет	2.00
Іванка Подола, Шикаго	2.00
Катерина Стречак, Еванстон	2.00
Марія Береза, Нью Йорк	2.00
Варвара Остап, Шикаго	2.00
Катерина Доманчук, Шикаго	2.00
Текля Тягнибік, Паверс Лейк	2.00
Олена Маруненко, Бетлегем	2.00
Емілія Ковалик, Шикаго	1.00
Параск. Боднарчук, Шикаго	1.00
Христина Котик, Балтимор	1.00
Марта Зелінська, Ірвінгтон	1.00
Анна Сивуляк, Філадельфія	1.00
Анна Іванів, Торонто	1.00
Розалія Вецал, Вунсакет	1.00
Текля Чагарин, Вунсакет	1.00
Ксеня Королишин, Вунсакет	1.00
Катерина Пурич, Вунсакет	1.00
Стефанія Гуцалюк, Бруклін	1.00
Марія Буцяк, Манчестер	1.00
К. Струса, Манчестер	1.00
К. Датків, Манчестер	1.00
Марія Карабін, Сисерс	1.00

На „Фонд 500“

Обеднання Українських Жінок, Венесуела	86.00
Від. 39 СУА, Милвил	10.00
Христина і Ксеня Юзьвяк, Денвер	10.00
Марія Мельник, Сан Франц.	5.00
Др. Наталя Пазуляк, Філад.	5.00
Ірина Свистун, Пассейк	2.00
Богд. Недільська, Конкорд	1.00
Наталка Березовська, Лос Анджелес	1.00

На пам'ятник бл. п. Олени Кисілевської:

Від. 45 Манчестер	5.00
Текля Тягнибік, Паверс Лейк	5.00
М. Мельник, Сан Франциско	5.00
	15.00
Попередньо проголошено	686.79
Разом	701.79

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.

Анна Сивуляк, касієр

Дня 26. січня відбулись збори Гол. Управи в Домі СУА. Голова Централі відкрила їх молитвою, згадала пам'ять голови СФУЖО бл. п. Олени Кисілевської, яку присутні помянули мовчанкою і приступили до звіту. Дала перегляд усіх подій за півтори року в організації та головних її проблем.

Замітною подією звітного часу була маніфестація в честь 500 погиблих у Кінгрі, що перейшла через усі Відділи СУА і притягнула всю нашу громаду. Маніфестація знайшла відгук в американській пресі і звернула на себе увагу політичного світу. Другою подією року був лист від жінок-в'язнів, що показав українську жінку в осередку боротьби. Щоб змобілізувати нашу увагу знов у напрямі Рідного Краю — створено при СУА Фонд Пятсот, що вже починає розгортати працю.

Окрім цих проявів, що показують нашу позицію в українській громаді, є ще ознаки росту організації у створенні нових Відділів. За півтори року постали: 53 Відділ в Асторії, 66 Відділ у Нью-Гейвені і 67 Відділ у Перт Амбой. При Централі створено організаційну комісію, що обговорювала орг. проблеми. Комісія підготувала програму Окр. Зіздів, що відбулись восени 1956 р. у чотирьох осередках.

У 1955 р. розіслано вперше Відділам річний бюджет Централі. Восени 1956 р. розіслано проект статуту Окружних Рад із припорушенням розглянути його.

Окрім цих починів п-ні голова торкнулась також труднощів організації, вказуючи на різні ділянки праці. Про те згадаємо при звітах дотичних референток.

З черги промовила містоголова СУА п-ні Катерина Пелешок. Діючи в Нью Йорку й окрузі, вона старалась скріпити єдність Відділів СУА та освідомити їм потребу співпраці. Першим почином того роду був спільно влаштований баль у лютому 1956. Він приніс успіх і це дало поштовх до створення Виставкового Комітету. Силами всіх Відділів СУА в Нью Йорку й околиці переведено цей ви-

ступ, що приніс моральний і матеріальний успіх. Дальшою подією у житті СУА був 15-літній ювілей Окр. Ради і 30-літній ювілей 1 Відділу СУА в Нью Йорку.

Слідував звіт містоголови в Дітроїті п-ні П. Будзол, що його в її неприязності відчитано. У тісній співпраці з Окр. Радою вона розпочала діяльність по Конвенції. Устійнила шлях праці з іншими урядничками Гол. Управи, відвідала всі Відділи й допомогла встановити між ними дружню атмосферу. Окр. Рада СУА здобула собі в Дітроїті поважне становище, чого доказом гарно переведений Окружний Зїзд.

Дальше звітувала містоголова п-ні Стефанія Пушкар. За звітний час вона відвідала три Відділи — 13 у Честері, 17 у Маямі й 52 у Філадельфії. Окрім того співпрацювала при організації двох Окр. Зіздів у Філадельфії і Нью Йорку. Ці відвідини й Окр. Зїзди дали їй різні думки про методику праці, які можна буде розвинути в дискусії.

Звіт п-ні А. Хариш, містоголови в Шикагу відчитано. Організаційно стан СУА скріпився, бо у звітному часі засновано Окружну Раду із Відділів цього міста. За короткий час існування Окр. Рада перевела ряд починів, як маніфестацію в честь 500 погиблих, покази писання писанок, контекст варення. Однак вислід праці не був повний, бо до Окр. Ради не входять усі Відділи СУА.

Містоголова у Клівленді п-ні Катерина Мураль зясувала головний почин, що його тепер переводять у життя, а саме пам'ятник Лесі Українки в культурному городі Клівленду. Ініціативу до того подали Відділи СУА, створивши комітет, що це підготовляє. Окрім того п-ні Мураль відвідала Відділи у Клівленді й торкнулась своїх місцевих проблем.

Фінансовий звіт зложили тт. А. Сивуляк і А. Кульчицька. Зясувавши загальну суму приходів і доходів, референтки вказали на поодинокі конта, з яких вони складаються.

Слідували звіти референток. Спільно звітували тт. Гардецька

й Бурачинська, за журнал і видавництво. Пресова референтка пояснила цифру оборотів і вказала на головні проблеми. Першою з них — це обов'язкова передплата журналу для членок СУА, яка все ще не зовсім переведена в життя. Також видання СУА ще не всі Відділи взяли до розпродажі. А є певні видання, що є нам потрібні для нашої культ.-освітньої праці, як „Рівноапостольна св. Ольга“, або „Жінка України“.

Редакторка накреслила напрямні журналу. Головною метою його є притягати й мобілізувати українську жінку до виконання її завдань на еміграції. Тому в останньому часі редакція старалася вести організаційну проблематику на його сторінки, щоб вона стала зрозуміла й для не-членок СУА.

З черги зложила звіт референтка молоді п-ні Ольга Шустер. Старалась перевірити проблематику молодечих Відділів і навязала контакти із 58 у Дітройті, 60 у Клівленді й перевела розмови з метою заснувати новий молодечий Відділ у Нью Йорку. Справа притягнення тут народжених жінок і включення їх у програму СУА натрапляє на труднощі. Тому треба основно простудіювати їх сферу зацікавленень і випрацювати разом із ними платформу, якої підставою буде політична й віроісповідна толеранція.

Референтка зв'язків п-ні Іванна Бенцаль звітувала про зв'язки. Головним її змістом — це взаємини з Національною Радою Жінок Америки, що виявляються в численних зустрічах і розмовах.

Про суспільну опіку говорили п-ні О. Гординська й п-ні А. Рублева. Ця ділянка складається з двох частин — допомоги залишенням і допомоги потребуючим в Америці. В останньому часі починає переважати та друга через те, що багато старших, самотніх людей знаходиться в потребі. На прикладі Ньюарку видно, що Відділ СУА може охопити своєю опікою цілу громаду. Патронати навчальних станиць зросли від Конвенції до 11. Відділи почали уділювати стипендії студенткам і подарунки старшим, заслуженим жінкам. З нами тісно співпрацює Об'єднання Українських Жінок Німеччини, яке має через нагляд над акцією певні

кошти. У зв'язку з цим ухвалено стягати невеликий відсоток на їх покриття.

П-ні С. Стрижак говорила про господарку Дому СУА, який вимагає великої уваги. З домівки СУА користають два Відділи на свої щомісячні сходи, а винаймають також інші організації для своїх зустрічей.

П-ні А. Вокер звітує про стипендію, що їй уділено в цьому часі студентці музики в Дітройті. Це невелика допомога, яка зв'язана із членством у СУА.

П-ні Н. Чапленко відбула нараду з культ.-освітньою комісією СФУЖО, де видвигнула проєкт, щоб Відділи зацікавились і піддержали українські відділи в публичних бібліотеках.

П-ні І. Рожанковська випрацювала проєкт статуту для Окр. Рад, що його вже розглянули на Окр. Зіздах. Тепер працює над статутом Відділів, що буде незабаром предложений.

На кінці п-ні С. Пушкар зреферувала проєкти, винесені Окр. Зіздами. (Гл. чч. 10 і 11, 1956).

Іменем Контр. Комісії промовляли пп. П. Пецюх і М. Бабяк. Контр. Комісія почала працювати, але не докінчила контролі й думає її продовжувати в найближчому часі.

Дискусія над звітами

Організаційні справи. Головним предметом нарад стала кампанія за приєднанням членства. Окр. Рада в Дітройті видвигнула проєкт змагання між округами, що його присутні повітали. Обговорювали ще подробиці змагання, що перейшло, як ухвала. Точніші дані будуть з'ясовані в обіжнику.

Багато уваги зайняло також пересунення Конвенції. Реченець Конвенції в 1957 р. виявився непрактичним, бо в тому році передбачені три великі зїзди українських установ. Тому всі погодились із тим, що чергова Конвенція СУА відбудеться в 1959 р. і то в Нью Йорку, а не у Філадельфії, як було заплановано. Нью Йорк і округ набирають щораз більшої ваги в нашому житті, там є навязані цінні зв'язки з американськими жіночими організаціями. Все те промовляло за переїною місця Конвенції.

Дальше виявилось у дискусії, що організаційні потреби СУА ви-

магають щораз більшої участі Окр. Рад у взаєминах із Відділами. Організація росте й Централю не може при великій віддалі слідкувати за працею Відділів. Це завдання перебирають тепер Окр. Ради. Головна Управа виявила це кількома ухвалами, як напр. рішенням про відвідини Відділів, стягання заборгованости, переведення плану Фонду Пятсот і т. д.

Нова ухвала запала у справі членської виказки. Ухвалено створити членську виказку, яку одержали б усі членки СУА.

Видавничі справи. Дискусія торкнулась головно пресоного фонду, що його Відділи занедбали в останньому часі. Треба пам'ятати, що журнал є важливою трибуною організації і повинен дістати піддержку Відділів. Свою пресу кожна організація піддержує.

Проєкт ювілейної книжки знайшов одобрення всіх. Також поручено Екзекутиві продовжувати Практичну Книгозбірню, бо куховарська книжка дуже потрібна. Дотепер вийшли два її зшитки, а третій „Печиво“ є в підготові.

Суспільна опіка. В дискусії присвячено найбільше уваги референткам суспільної опіки на місцях. Вони є рівночасно носіями акції Фонду Пятсот і через те повинні придбати собі загальні відомості про те, як виглядає суспільна опіка в Америці та які установи її тут репрезентують. Окр. Рада в Дітройті вже перевела короткий курс і створила турток, що діє при Інтернаціональним Інституті.

Освітні справи. Дискусія навітлила, яким способом могли б Відділи СУА впровадити українську книжку до американських бібліотек. У цій справі піде окремий обіжник до культ.-освітніх референток при Окр. Радах і Відділах.

Дискусію завершено рядом ухвал, що охоплюють майже всі ділянки праці СУА. Найважливіші з них подамо в черговому числі.

ДАВНІ РІЧНИКИ „НАШОГО ЖИТТЯ“

у неповному комплекті можна дістати по зниженій ціні \$1.50

1953 р. 8 чисел
1954 р. 8 чисел
1955 р. 10 чисел.

Замовляти у Централі СУА.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Окр. Рада вітає п-ню Пандіт

Дня 22. січня, саме в день, коли в цілому світі відзначували роковини нашої державности, в день, що його в різних містах і сгейтах Америки проголосили Українським Днем, Національна Рада Жінок Америки приймала обідом у Валдорф-Асторії представницю іншого народу, що також знає ціну й цінність волі, бо виборів собі її щойно недавно — п-ню Віаю Лакшмі Пандіт, провідну діячку Індії.

Її життєвий шлях загально відомий. Саме в роках, коли Індія в наслідок своєї визвольної боротьби здобула собі незалежність, серед видатних борців цієї країни виринуло й її ім'я. В наступних роках вона стала відома і в Америці, як делегатка до Об'єднаних Націй, а згодом і президентка Асамблеї ООН.

Тому всі жінки з особливим зацікавленням чекали на зустріч із нею. Присутніх на обіді було нас 14 українок з Нью Йорку. Окрім того прибула з Дітройту п-ні А. Вокер.

Обід, якого перебіг передавали в радіо, відкрила голова Нац. Ради Жінок Америки п-ні Парсон. Привітавши всі організації, що входять у склад Нац. Ради, голова представила всіх гостей, що сиділи при головному столі та привітала почесну гостю, п-ню Пандіт, яка мала бути єдиним промовцем на цьому бенкеті. У своїй промові п-ні Пандіт заявила, що пізнала Америку щойно 12 літ тому. Права, якими американська жінка втішається, жінки Індії вибороли собі щойно недавно. Її великим бажанням є, щоб жінки Індії також відчували всі блага демократії. Підкреслила спільність ідеалу свободи в Америці й Індії та закликала до дружнього співжиття між обома народами. Натякнула, що спільний ворог вільного світу загрожує цьому співжиттю, тому саме цю єдність треба перед лицем цього спільного ворога побороти спільно. Вона привезе жіноцтву Індії вістку про те, що американське

жіноцтво бажає цього. Доказом того є факт, що так численно прибуло на це зібрання та так тепло привітало її. (У залі було понад 700 осіб).

По обіді група українок привітала п-ню Пандіт. До наших слів додала голова п-ні Парсон, що ми є представниці великої організації, Союзу Українок Америки, що входить у склад Ради. Довідавшись, хто ми, п-ні Пандіт зворушено сказала: „Бажаю вашому народові того, за що він уже так довго бореться“.

З приємністю передаємо це побажання визначної жінки Індії всім українцям.

Іванна П. Бенцаль

Свято Жінки-Героїні

Дня 3. лютого заповнилась зала Літ.-Мист. Клубу добірною публікою. Голова Окр. Ради п-ні І. Бенцаль відкрила свято, пояснюючи спонуку до нього. Події минулого року заактуалізували знов українську жінку у боротьбі. Бажаючи закріпити її шлях у пам'яті суспільства, впроваджуємо це святкування, що проводилось дотепер доривсчно, як щорічне свято цілої української громади.

Слідувала промова п-ні Ірини Павликовської. Вона піднесла питання, як це сталося, що хліборобський нарід зумів впродовж несповна 100 років перетворити свою ментальність? Вогонь, що запалав у його нутрі, перетопив його прикмети. У переломових моментах він дозрів і отрясся з вікового сну. Такими самими кроками йшов ріст і розвій української жінки. Сто літ тому вона ще була темною кріпачкою. Вже в 1884 р. вона домагається громадянських прав, а на початку 20. століття вона вже настільки здобула їх, що передбачує важливі події й готує до них увесь нарід (збірка „На потреби України“). У 1914 р. кращі одиниці з молоді йдуть із зброєю в руках здобувати волю, а в 1917 році всі стають до будівництва української держави. Коли вона впала під напором ворогів, тоді

першою жертвою організованого спротиву знов паде жінка — Ольга Басараб, що стала символом цієї боротьби. На лаві підсудних у процесі СВУ Людмила Стариська-Черняхівська займає найбільш послидовне становище. Вибух П. світової війни знов відкриває дорогу жінкам-борцям за волю. У поході на центральні землі займає провідне місце Олена Теліга, що її 15-ліття смерті тепер вшановуємо. Від руки найздника гинуть провідні жіночі постаті Волині. Але сотні й тисячі інших вливаються в Українську Повстанську Армію і скриплюють її своєю відданістю. Советський найздник свідомий того, що не може змолоти українського народу. А причиною тут те, що українська жінка станула до боротьби. Порив одиниць уже пішов у масу. Тих 500 жінок, що в Кінгірі пішли на певну смерть, — це авангарда, що свідчить про готовість нашого народу. Їх вчинок кличе й нас у вільному світі. Бо замало те, що вони згинули! Цей вчинок треба подати до відома та скапіталізувати.

Слідував сольоспів п-ні Марії Боднар із супроводом п-ні Олі Дмитрів. Співачка заспівала „Як їхала я з Америки“, „Ой, одна я, одна“ і „Розвійтеся з вітром“, що піднесло настрої приривних, потрясений думками доповідниці. А коли потім п-ні Валя Калин з Українського Театру Америки продекламувала „Вас було 500“ Ярослава Курдидика, то в її мистецьки надхненному слові ще раз зазвучала сима їхньої жертви. Свято закрила п-ні Іванна Бенцаль, дякуючи виконавцям. Заповідання точок програми переводила вміло п-ні Марія Стефанів.

Свято Жінки-Героїні переведено скромно, але вричисто. Програму добре продумано, щоб цьому давно вже впровадженому святкуванню надати нового й глибшого змісту. Л. Б.

Річні збори 1 Відділу

Дня 19. січня зішлись членки Відділу численно у домівці ЗУАД-Комітету. Збори відкрила молитвою голова Відділу, п-ні Катерина Пелешок. До президії зборів увійшли пп. Марія Стефанів, як голова, а Ярослава Сулжинська, як секретар.

Відчитавши протокол із минулорічних зборів, приступлено до звітів управи. Голова п-ні Пелешок подала, що Відділ відбув 10 пленарних а 2 екзекутивні засідання. Улаштував дві товариські зустрічі — чайний вечір і ялинку, на яких членки 1 Відділу читали свої доповіді. Спільно з другими Відділами СУА відбуто забавубаль, та зорганізовано два станки на Міжнар. Жіночій Виставі. Створений для цього Комітет очолювала голова Відділу п-ні Пелешок. У звітвому році відсвятковано ювілей 35-літнього існування Відділу. У Дні Лояльності Відділ взяв участь із транспарентом. Співпраця з Окр. Радою була добре налагоджена. Спільно відбуто жалобні сходи в честь бл. п. Олени Кисілевської і Свято Матері. Відділ взяв участь в Окр. Зїзді Відділів СУА.

Звітуючи далі, голова зазначила, що Відділ співпрацював теж із громадсько-політичними організаціями, як ЗУАДКомітетом, УКК, Обеднаним Комітетом, в якому є містоголовою. Наприкінці підкреслила негативні явища праці 1 Відділу, до яких треба зачислити в першій мірі слабу участь членок у сходинах, що дає право характеризувати життя нашої Відділу, як не зовсім активне.

Фін. секретарка п-ні Наталія Мітрінга представила зборам господарську діяльність за звітний рік. Приходи Відділу виносили 918.41 дол. а розходи 722.65. Виплативши наперед усі зобов'язання до Централі, Відділ пожертвував ще на такі цілі:

На будову укр. кат. парафіяльної школи св. Юра в Нью Йорку 200 дол. на фонд „Мати й Дитина“ 120 дол., на Дім СУА 54 дол., на пресовий фонд 20 дол., на УКК 10 дол., на ЗУАДКомітет 50 дол., на СФУЖО 10 дол., іншим організаціям 17.50 дол. До Окр. Ради СУА вплачено 20 дол.

Слідував звіт референтки суспільної опіки п-ні Марії Свистун. Відділ опікувався дитячим садком в Ерлянгені у Німеччині, висилаючи йому 10 дол. місячно. Фонди на ту ціль здобуто частинно збірковими листами і добровільними пожертвами членок Відділу.

Голова контр. комісії п-ні Іван-

на Бенцаль закінчила звітування, зазначуючи, що перевірка ствердила правильну діяльність управи.

Розпочалась дискусія. Обговорювано головню слабу участь членок у сходинах й у висліді вирішено скріпити організаційне життя, щоб цьому зарадити. Заторкнено також справу суспільної опіки постановлено поширити її діяльність.

По уділенні абсолюторії приступлено до вибору управи. До неї увійшли: пп. Катерина Пелешок, голова, Лідія Котлярчук, містоголова і орг. референтка, Марія Стефанів, рек. секретарка, Ярослав Сулжинська, кор. секретарка, Наталія Мітрінга, скарбничка, Марія Савицька, реф. суспільної опіки, Марія Сирота, реф. господарська. Делегатками до Окр. Ради вибрано пп. Наталію Мітрінгу і Марію Стефанів, а до Обеднаного Комітету п-ню Катерину Пелешок. До контр. комісії увійшли пп. Іванна Бенцаль, Марія Свистун і Шкамбара. Почесними членками Відділу є пп. Катерина Дроздик, Марія Чарнецька і Пелатія Дерех. **Марія Стефанів**

Річні збори 4 Відділу

Дня 13. січня зійшлися членки Укр. Демократичного Клубу у власній домовці. Збори відкрила голова Відділу п-ні Анна Кізіма молитвою і привітала містоголову Гол. Управи п-ню Катерину Пелешок, що прибула запрошена Відділом. До переведення зборів вибрано почесну членку п-ню Марію Ленчук, а секретарювала п-ні Софія Серафин.

Відчитано протокол з останніх річних зборів. З черги слідував звіт управи, яка виказала активну працю за цілий рік. Із слів готови почули членки, що Відділ влаштував власними силами свячене, вечір св. Миколая і кілька чайних вечорів. Співпрацював тісно з Окр. Радою і брав живу участь у спільних підприємствах. А як член Обеднаного Комітету м. Нью Йорку теж вложив і туди частину праці. Відділ відбував що місяця сходи, на яких прочитувано обіжники Централі й обговорювано їх. Фін. звіт виказав 573.79 дол. приходу, а 387.50 дол. розходу. По звітах контр. комісія поставила внесок

уділити управі абсолюторію, що збори радо ухвалили.

Потім голова зборів попрохала до слова представницю Централі. П-ні Пелешок спершу зложила привіт від голови СУА п-ні Лотоцької й від себе, а потім висловила признання членкам 4 Відділу за їх невинну працю. Заохотила й на даліше продовжувати її. Потім приступлено до виборів і одностоголосно затверджено той самий уряд на 1957 р. До управи увійшли: пп. Анна Кізіма, голова, Евдокія Ликтей, містоголова, Іванна Бенцаль, лідер клубу, Софія Серафин, секретарка, Таня Сиротюк, фін. секретарка, Кароліна Барщевська, касієрка, Марія Чума, кор. секретарка, Юлія Пішак, госп. референтка. До секції суспільної опіки увійшли: пп. Анна Колтун, Марія Стасюк і Марія Ленчук. До контр. комісії вибрано: пп. Катерину Стефанович, Іванну Плашовецьку і Катерину Шпуляк. Делегаткою до Обеднаного Комітету вибрано п-ню Іванну Бенцаль, а делегатками до Окр. Ради пп. Кароліну Барщевську Марію Ленчук.

Закінчивши вибір уряду п-ні Анна Кізіма подякувала всім за довіру і щире відношення і запросила присутніх до невеличкої перекуски. Товариською гутіркою закінчено річні збори.

Софія Серафин, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори 10 Відділу СУА ім. Лесі Українки

Дня 3. лютого зійшлися членки в парохіяльному домі при церкві св. Миколая. Збори відкрила молитвою голова п-ні Наталя Лопатинська. До президії зборів увійшли п-ні Ірина Дяків, як голова, а п-ні Ірина Петровська, як секретарка. Відчитавши протокол з попередніх зборів, приступлено до звітів управи. Із звіту голови можна було ствердити, що Відділ працював всесторонньо. В річницю смерті ген. Чупринки перевів спільно з ООЧСУ академію, співпрацював при фестивалі Інтернаціонального Інституту й при Святувечорі в тому ж Інституті. Влаштував успішно дитячу забаву. Перевів збірку для залишенців та ви-

слав макунок для старшої пані Європі. До акції переселення причинився 12 ашурансами. Але найбільшим осягом Відділу є жіночий хор під орудою проф. Ірини Чумової, що своїми виступами прикрашує всі імпрези СУА у Філадельфії. Потім зложила звіт секретарка п-ні Петровська. Звіт касієрки п-ні Оксани Адриянович виказав 520.17 дол. приходу, а 436.50 дол. розходу, стан каси 83.27 дол. Контрольна комісія ствердила дуже точне ведення книг і в висліді збори ухвалили управі абсолюторію. По короткій дискусії вибрано слідує управу:

Пп. Наталія Лопатинська, голова; Ростислава Матла, містоголова; Ірина Петровська, секретарка; Ірина Дяків, заступниця, Оксана Адриянович, касієрка; Марія Мидловська, культ.-освітня референтка; Лідія Лемішка, заступниця; Оксана Адриянович, орг. референтка, Коморовська й Луцька, заступниці; Марія Морачевська, виховна реф. До секції суспільної опіки ввійшли пп. Мельничук і Григорчук. Делегатками до Окр. Ради вибрано пп. Боднар і Заневич. До Контр. Комісії ввійшли пп. Адриянович і Дяків.

Ірина Петровська, секр.

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 13 Відділу

Дня 20. січня зійшлись численні членки Відділу. Із звітів, що їх зложили голова п-ні Ярослава Збир і секретарка п-ні Галина Кандюк видно, що Відділ діяв по змозі за напрямними Централі СУА. У звітвому році відбулося 6 ширших сходин і 5 засідань у праві. Улаштовано дуже вдатно маніфестацію в честь 500 погиблих із Богослуженням і панахидою. Спеціальними поминками вшановано пам'ять бл. п. Олени Кисілевської. Відділ гостив у себе делегатку Централі п-ню Марію Біляк, яка виголосила організаційний реферат. Вислано дві делегатки на Окр. Зїзд, а одну на Зїзд Фонду Пятсот у Філадельфії. Відділ співпрацював із іншими місцевими товариствами, допомагаючи при влаштуванні пікніків та інших імпрез. Також відгукувався своїми датками на місцеві потреби. Поширено ділянку суспільної опіки, відвідуючи хворих членок та піддер-

жуючи родину з малими дітьми, в якій мати важко занедужала. Сума приходів Відділу виносить 417.57, а розходів 174.89. З того видано на допомогу потребуєчим і хворим 77 дол., на прес. фонд 25 дол., на фонд пам'ятника бл. п. О. Кисілевської 15 дол., на УКК 10 дол., на Оселю СУМА 10 дол., на Інвалідів 5 дол.

До нової управи увійшли: пп. Ярослава Збир, голова, Євгенія Сегер, містоголова, Софія Мельник, секретарка, Анна Александер, заступниця, Галина Кандюк, касієрка, Ірина Назаревич, культ. освітня референтка. До секції суспільної опіки вибрано пп. Еву Бійовську, Юлію Лауш і Анну Візняк. До контр. комісії увійшли пп. Ярослава Кобрин, Анастасія Кічула і Марія Рилько.

У дискусії прийняли розглянути напрямні Фонду Пятсот і одногolosно рішили включитися в цю акцію.

Софія Мельник, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Вечір св. Миколая

У половині грудня відбулась заходами нашої імпрезової референтки програма Миколаївського вечора при гр. кат. парохії св. Константина. Брали участь діти обох міст — Міннеаполісу і Ст. Полу. Розпочали її піснею до св. Миколая „Ми Тебе просим“ і „Зима на Україні“ і колядою „У Вифлеємі“. Пісні були переплетені деклямаціями. Потім дитячий музичний ансамбль відіграв вязанку колядок.

У другій частині вечора діти відіграли песку укладу п-ні Ольги Луцик. Тема її взята з еміграційного життя. Батька ще вдома забрали вороги й замучили. Мати працює важко, заробляючи дітям на прожиток. Діти оцінюють її посьвату і з її оповідань знають про Україну. Тому молять св. Миколая: „На нашу рідну землю, Святий, завітай, в дарунку Україні Ти волю-долю дай“. Малий конфлікт, що зав'язався між дітьми через їх подругу Віру під впливом небезпеки чортика, розв'язується повним вдовіллям. Св. Миколай у своїй науці, зверненій до дітей, закликає їх до любові і згоди —

бо де згода, там єдність, сила і перемога.

Дуже гарно виявились діти зі своїх роль. Це гордість і потіха наших Союзнок! На кінець св. Миколай роздав подарунки чемним дітям.

К. Г.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Річні збори 19 Відділу

Дня 3. лютого зійшлися членки Відділу у церковній галі при церкві св. о. Миколая. П-ні Іванна Бучак відкрила збори привітом та ствердила їх правосильність. До президії зборів вибрано пп. Ярославу Хрептовську, як голову і п-ню Софію Ліщинську, як секретарку. Відчитано протокол торічних зборів. Звіт діяльності за минулий рік відчитала секретарка Відділу п-ні Ольга Лаба. Касовий звіт зложила п-ні Ярослава Дереш, і подала до відома касове сальдо 339.25 дол. Іменем контр. комісії звітувала п-ні Стефанія Бабяк, зазначаючи, що все діловодство було ведене бездоганно. У відповідь на те збори ухвалили одногolosно абсолюторію. Слідував вибір нової управи, до якої увійшли: пп. Стефанія Боднар, голова, Ірина Бучак, містоголова, Ольга Лаба, секретарка, Ярослава Дереш, скарбничка, Лідія Базар, культ. освітня реф., Домна Свідерська і Софія Ліщинська, членки управи. До контр. комісії увійшли: пп. Ярослава Хрептовська і Стефанія Бабяк.

Голова подякувала всім зібраним і закрила збори.

Софія Ліщинська, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Щедрий Вечір 20 Відділу

Дня 20. грудня влаштував Відділ свій традиційний Щедрий Вечір. У Домі СУА скоро заповнилась зала, голова Відділу п-ні Є. Новаківська провела молитву та привітала присутніх. Хор 10 Відділу заспівав „Бог Предвічний“, а потім містоголова Централі п-ні Стефанія Пушкар вказала на вагу традиції у нашому житті. Вона є показником культури нашого народу. Потім присутні стали споживати традиційні страви, а в перервах між тим хор колядував. З

черги промовила голова Окр. Ради п-ні Анна Сивуляк. Вона підкреслила, що в товаристві новопробутих відчуває живіше атмосферу рідного краю, який вона покинула ще молодою дівчиною. Іменем СФУЖО промовляла п-ні Ірина Павликовська, членка 20 Відділу. Вона пригадала тих, що святкують Різдво у далеких лагерьх півночі. Для їх підтримки СФУЖО кинуло клич ФОНДУ ПЯТСОТ і 20 Відділ гордий із того, що перший перевіз у себе „жертву праці“. Це були гарно прибрані ляльочки й вишивки, виконані членками Відділу. Зчерги промовила п-ні Наталя Лопатинська, голова 10 Відділу, привітала 20 Відділ і заявила, що 10 Відділ пожертвував цьогорічну колядку на Фонд Пятсот. Пп. Чайковська і Сімович заімпровізували ще лемківські колядки. На закінчення п-ні Кекилія Гардецька розказала про Різдвяні звичаї на Гуцульщині. Присутні вислухали це з великим зацікавленням.

Містоголова Відділу п-ні Мідія Дяченко подякувала всім членкам, які працювали при підготові Шедрого вечора і хорові 10 Відділу за збагачення програми. К. Г.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Свято Жінки-Героїні

22 Відділ перевів Свято Жінки-Героїні на своїх ширших сходах. Свято відкрила голова п-ні Сидорик і попрохала присутніх вшанувати пам'ять погибших півхвилинною мовчанкою. Доповідь на цю тему виголосила п-ні Уляна Целевич, яка в цікавій формі дала перегляд геройських вчинків української жінки від найдавніших часів до тепер. Згадавши княгиню Ольгу і її геройську поставу в обороні української держави, вона змалювала хоробру Олену Завісну, матір гетьмана Мазепи й інші постаті козацьких часів. Із спротиву новіших часів видвигнула Людмилу Старицьку-Черняхівську, що відзначилась у процесі СВУ і Ольгу Басараб, що була першою жертвою польського насили. На її прикладі виросло ціле покоління українського жіноцтва, що службу ідеї поставило понад особисті справи. Їх національна свідомість дійшла до вер-

шин і вони ставлять опір ворогові не лиш у поодиноких випадках, але і в масі. Зразком такого спротиву це страйк у Кінгірі, де 500 жінок пішло на певну смерть, щоб рятувати своїх друзів.

Слідуючою точкою програми була збірна деклямація дівчаток із школи українознавства, що її провадить наша членка п-ні М. Куріща. У своїх барвних, народніх строях мала Тетяна Даєцька, Маруся Чечула, Зоряна Городиловська, Ірина Малій та Ірина Рудий виголосили деклямацію О. Костюк „Вінок на могилу півтисяча смертей“.

Слідував сольоспів нашої членки п-ні Ю. Клюковської. Перша пісня це „Спійть скалічені“, слова Олеса, а музику до них уложив проф. Шуть, відомий музикант і композитор у Шикаго. Друга — Айстри“, слова Олеса, а музика Лисенка. Акомпаніював проф. Шуть.

Глибоко змістовну рецитацию поеми Кобця „На перехресті“ дала п-ні Горчинська, яка своїм звучним голосом віддала чудово її зміст. І знову виступ малих дівчаток, що збірно продеклямували вірш „Будьте доні героїні“. Цей вірш уложив спеціально на це свято проф. Роман Завадович, за що йому 22 Відділ на цьому місці складає подяку.

Під кінець всі разом відспівали „Не пора“.

Гарно і символічно прибрана зала УНСоюзу, де відбувалось свято, була вщерть заповнена жінками. Управа Відділу, а головне культ. освітня референтка п-ні А. Струць, що вложила багато труду підготову того свята, запросили всі жіночі організації, щоб як і кожного року в лютому віддати пошану українській жінці-героїні.

Свято попередили поминальні панахиди за душі погибших, які відправлено в церквах обох віросповідань. З добровільних датків при вступі на залю започатковано Фонд Пятсот.

Хоч настрої Свята був поважний, проте жіночий гурт підбадьорено тією свідомістю, що нарід, який має таких борців за волю, не пропаде, а буде вічно жити.

Н. К.

Комплет „Громадянки“ (7 чисел) коштує 1 дол.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Свят-Вечір 23 Відділу

Дня 6. січня зійшлись у Нар. Домі при вул. Мартина численні гості. Голова Відділу п-ні Ясінська відкрила свято. Потім діти Рідної Школи під проводом п-ні М. Козак дали Вертеп, виголосили деклямації і відспівали колядки. Слідувала друга сценка яку відіграли членки Відділу п-ні А. Попович і В. Фугала, маленька Сенді Ченстух і хлопець із Рідної Школи. Сцена була чудово прикрашена ялинкою, що пригадала всім справжній Свят-Вечір.

Потім запрошені отці, оо. Богневич і Ярмек відмовили молитву і поблагословили святу вечерю. Членки комітету підприємств подали смачно приладжені традиційні страви. Столи були гарно накриті, що збільшувало святочний настрої. Голова Нар. Дому п. Чмир зложив святочні побажання рівнож побажав п. Павшак із 292 Відділу всього добра. Слідувала деклямація п-ні М. Ченстух, яка підкреслила події на рідних землях.

По закінченні програми п-ні Попович подякувала всім гостям за численну участь, а на прохання голови п-ні Ясінської всі гості спільно заколядували. Перед тим відбулась збірка на сироти, яка дала 40 дол. По товариській гурті гості розійшлись у милому настрою. Ксеня Палер, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Річні збори 30 Відділу СҮА

Дня 20. січня зійшлися членки в Укр. Нар. Домі. Голова п-ні Катерина Мураль відкрила збори молитвою і закликала присутніх вшанувати пам'ять померлих членок мовчанкою. Потім рекорд. секретарка п-ні Розалія Савчинська відчитала протокол з попередніх річних зборів. Фін. секретарка п-ні Параня Різун подала до відома приходи й розходи Відділу, а касієрка п-ні Анастасія Полівка зложила звіт із стану каси. Іменем контр. комісії п-ні Марія Лабік заявила, що всі книги знаходяться в порядку. Голова Відділу п-ні Катерина Мураль подякувала член-

(Докінчення на обгортці)

Її Нью Йорк

Дружбу перерве простір. Але в душі вона закидувала своїм батькам багато більше. Живете поза часом, не встигаєте крокувати зі своєю добою, керуетесь якимись старими, пережитими правилами. Руштесь трохи, щоб наздігнати інших! У шаленому поході вперед, другі давно випередили вас! Завжди дивитесь тільки, чи щось личить, чи ні і що другі скажуть на ваші вчинки. Не можна і так вдоволити всіх людей, то нехай хоч зроблю те, що сама бажаю! У Нінки так багато нових, незвичайних думок! Ви тільки зберігаєте старі цінності, ви хочете тільки відбудови знищеного, того, що створили були перед вами! А я хочу стрімкого лету у майбутнє, в якому я могла б виявити себе!

Пізніше, вже повнолітньою переїхала за океан, заховуючи перед батьками таємницю. Вони залишилися ще на якийсь час в Європі і вона не хотіла хвилювати їх. Вони висилали її до Честеру, де довгі роки жила батькова сестра, куди вони також вибирались. Але Христя надумала залишитися в Нью Йорку. А якиминибудь труднощами, вона цілком не гурбувалась. Нінка встигла вже переїхати туди, вона обіщувала їй допомогти влаштуватися там.

Пам'ятає ніч, коли допливали до Нью Йорку. Тільки хворі залишилися в каютах. Загубилася поміж юрбою людей, що заповнила чердак. Перед ними мерехтіло, блимало, палахкотіло яскравими кольорами небо і вода. Здавалося, немов на переді горить якесь величезне багаття, що нема там землі, тільки розтоплена маса чавуну, заліза й алюмінію. Довкола чулися оклики і слова у різних мовах Європи. Люди пхалися ближче поруччя, натискали одні на одних, перебігали на другий кінець корабля. Гарячим блиском сяяв їм назустріч Новий Світ. На його тлі виступали темними силуетами зариси пароплавів, човнів, пливучих маяків, забудов. Зарисовувались і зникали, доки корабель не зупинився серед води. Чекав ранку, щоб в'їхати до порту.

Не йшла спати, хоч люди вже розходились. Легенько тремтіла з напруги і цікавості. З віддалі віяло новизною і непевністю. Враження від дійсного виду не було таке, як від картки. Раптом відчула своє осамітнення. Тільки тепер гостро відчула відсутність батьків. Коли за кілька годин зійде з корабля, буде вперше в житті на цій землі і вперше сама одна. Ставало навіть лячно. Чого ж, Нінка є — казала сама собі. — А втім, я можу поїхати до Честеру, там чекають на мене! — І засоромилася сама перед собою. Тількищо виїхала в світ і вже налякалась! Треба вміти здійснювати свої бажання! Сказала, що хоче залишитися в Нью Йорку, значить мусить те здійснити!

А світла мерехтіли. Вибухали і блідли. Розпливались по небі з принадою красою.

Ранок зняв оману незвичайности, розкішний блиск відступив місце безбарвному небу. Показалися

могутні, не принадні, з зовнішнього вигляду, споруди і устаткування. Коли рушили до пристані, обабіч корабля пересувалась червоносіра земля з накопиченими домами і бідною зеленню. Повітря було насичене паром, душе. У воді сполоскався бруд із пароплавів і міста. Лінія будинків, знана з Нінчиних карток, вигулькнула раптом перед її очима. У дійсності, в цьому знаному вже Христі краєвиді, прибули інші, як на папері кольори, цілим шнурком посунули набережною авта.

Повертала на боки голову, відгадуючи котрий беріг цікавіший. Бігла думками до Нінки. Хотіла вже мати поруч себе когось близького, бути в кімнаті, якою не холітають хвилі океану, виговоритися. Невиспана ніч поклала тягарці на повіки, але вона не вважала на те. Промине, як тільки виспить. Вглитувала враження і вже відразу, без застанови, склеювала їх у листа до мами.

Перевірила докладно своє обличчя, коли причадили до берега. Прикушувала зуби, коли урядовці перевіряли її документи на кораблі. З напруження, непевности, чи радості її зуби зацокали одні до одних.

Представники агенцій згуртувались у підніжжя містка, перекиненого з корабля до пристані і вилюлювали своїх клієнтів, немов добрий рибалка рибу. Пізнавали їх по відзнаках, причеплених до блюзок, чи плащів. Довге піддашся з великими, у відступах завішеними на стелі літерами, зарілося від людей. Появились носії з возиками, виринули дами з Армії Спасення у своїх дивних капелюшках, зав'язаних під підборіддям, з приготованою на столиках кавою і коржиками. Засуетились митні урядовці. За їх будкою, що була посередині піддашся, на відгородженому просторі, стояли високі письмові столи для представників агенцій. Ще далі, за малим парканцем, громадились вже люди, що вийшли зустрічати прибулих. Задні витягали шиї понад головами передніх, деякі махали руками, хтось втирає очі. Швидко гучномовці включились у вир голосів і понесли поміж муравлиний рух людей якісь вістки.

„Місс Х. пліз кам ту ді гейт. Містер У. пліз

Незрозумілі слова у гучномовці не притягнули Христині уваги. Навіть не догадувалась, що так можуть також її викликати до Нінки. Йшла саме в бій за своє рішення. Добирала слів, щоб перекопати урядовця ЗУАД Комітету в своїй непохитній постанові залишитися в Нью Йорку. Сподівалася спротиву, намов, щоб таки їхала до Честеру, де чекають на неї. Але він дозволяв їй говорити, що сама бажає і не промовив ні слова. Видно було йому приємно дивитися в її очі.

— Ніяких труднощів, — промовив він нарешті. — Місце осідку залежить від вас. Для вас це навіть легше. Може вийде вас хто зустрічати?

— Так, моя приятелька . .

— А як ваше прізвище?

Сумик. Христина Сумик.

Урядовець ледве помітно рушив бровами і, кинувши „хвилиночку“, рушив у бік одного з письмових столів. Повертався відтіля з листом у руках.

— До вас, — сказав і зайнявся людьми, що підійшли до нього.

Взяла листа до рук. Пізнала письмо Нінки. У, за-мертвілому раптом, серці, забилася тривога. Рвучко, нетерпеливо, розшарпала коперту.

„Вибач мені, що я тебе завела читала. —

Але я несподівано вдруге одружилась і мій чоловік вирішив трохи виїхати на медовий місяць (читай: тиждень!). Тимчасом їдь до Честеру, а як повернуся, допоможу Тобі влаштуватися в Нью Йорку. Думаю, що ти не гніваєшся на мене. Я поліпшую собі життя як можу. Мушу також думати про майбутнє моєї дитини. Твоя Нінка Кеймен.“

Піддашня не запалося і нічого незвичайного до-вкола не сталося, це тільки їй здавалося, що стрім-голов летить у цю густу, темну воду, що біла в низь-ку стінку пристані. У голові зашуміло, закрути-лося, дерехопило віддих. Це добре, що Нінка якось підійшла своє життя... розпочалася і згинула щіхетна думка у вирі почуттів. Оглянулася. Ніод-ного знайомого лиця. У дальньому кутку піддашня, похилившись над відчинсними скринями, переходили митну контролю її знайомі з корабля. Другі йшли вже до парканця, якась солідного вигляду людина провадила їх до виходу. Побігти до них, сказати їм, блаґати їх — чіплялася її думка якогось рятунку. Але ноги не рушилися. Хвиля крижаного холоду про-котилася плечима і застрягла у п'ятах. „Приятелі — думала — є де на світі приятелі?“

Честер! — підсунув перший рятувальний пояс інстинкт самозбереження. Підмалював навіть принад-ними кольорами. У Честері заповнена опіка, дім, про-харчування. У Честері її перші дні у новому житті не будуть такі тяжкі, як були б із Нінкою, яка сама не багато має. Чого справді захотілося їй саме Нью Йорку? Хіба там немає людей? Тут її ніхто не по-требує! Хто казав, що саме тут є справжнє життя? А втім, що вона взагалі ще знає про життя у цім краю?!

Але уява не зміла змалювати ні тітки, ні міста. Ніколи не бачені свояки не розбуджували теплішого почуття. Честер? Ні... Ні! — повторила рішуче, наново сповнена бажанням перевести в дійсність свою думку. Нью Йорк! Так, як хотіла, так му-сіло бути!

Пила каву і їла коржик, що їх дістала від дам з Армії Опасення. Як це проковтне, буде здана ви-ключно на свій власний спирт. Від нікого більше нічого не дістане безкоштовно, навіть, якби завми-рала з голоду. І не треба! — сказала, ніби погрозила комусь невідомому. Нема нічого кращого, як заробити на себе!

Інстинкт самозбереження шукав далі. Змусив її витягнути книжечку з адресами знайомих і пошукати поміж ними. Штовхнув її побігти до урядовця ЗУАД-Комітету просити поради. І несподівано закинув на

неї новий рятунковий пояс з написом забутого ко-рабля. Ева Штогрин з Нью Йорку — було написано на ньому.

За будкою митного уряду, звисали на ланцюгах грубезні телефонні книги. Менгеттен, Бруклін, Бранкс, Квінс — вчитувала, не розуміючи чому немає Нью Йорку. Але не зрадила цієї думки уря-довцеві ЗУАДК-у, що бажав допомогти їй відшукати Еву. З безоглядністю людини, що сама не стоїть серед води, потішив Христю:

— Якщо маєте щастя, то ця пані ще не пере-неслася з Нью Йорку. Ви ж не переписувалися з нею. Подивимося у телефонні книги. Якщо це не pomoже, попробуємо через Український Народний Союз. То вам не відомо навіть у котрій частині Нью Йорку вона мешкала?

— Десь у середмісті певно — висловила свій здогад, побоявшись показатися перед представником необізнаною зо справами великого світу, провін-ціалькою.

— Ага! — сказав він на те. Всміхнувся, помі-тивши у книзі Менгеттену кілька таких прізвищ. — Може знаєте ім'я цього пана?

Висилювала свою пам'ять, немов розгортала куці у лісі. Колись Ева писала про те, але це було так давно.

— Дзвоніть до всіх по черзі, прошу

Він подивився на неї. Рушив головою і знову всміхнувся. Витягнув з кишені дрібні. Вкинув мо-нету, перекрутив літери і числа, чекав. Поглядав на Христю. Відповіді не було. Накрутив друге число. Відтіля відповіли, що там Еви не має. Знову перекру-чував літери і числа, все нові, в іншій частині Нью Йорку. Книга Менгеттену звисла на ланцюгу, за нею пішов Бранкс. Христя зависла поглядом на його устах. Як не знайдуть Еву, що вона зробить? — ви-рішувала в той сам час. Як Ева не схоче її, що тоді? Мусять знайти, мусять! — вмовляла в себе.

Урядовець повернувся до неї боком і говорив щось у слухальце, чого Христя не розуміла. Під-дашня випорожнювалося від людей. Усе менше скринь було під літерами. Митні урядовці покін-чивши працю, гуртувалися у будці посередині, що була їм за канцелярію. Якби так мама могла її тепер бачити, напевне сказала б: „Май розум! Що ти ро-биш?“ Урядовець ЗУАДК-у перервав її міркування. Затулив слухальце долонею, шепнув:

— Маєте, здається, щастя — і вручив їй трубку телефону.

Притиснула її щільно до вуха. Не знала, що сказати. Не стало віддиху. Напружила слух. Не чула добре слів із віддалі. Власне, цю Еву не могла навіть нагадати. Вона була тільки в її ранньому дитинстві. Нагадувалось тільки замрячене обличчя, обрмоване золотавим відтінком волосся. Це нахабство — встигла подумати в той час, як шукала слів і щільно притискала слухальце до вуха. — Це поза межами звичайної пристойности...!

(Продовження буде)

Вісті Фонду „Мати й Дитина“

Подаємо звіт про чергову навчальну станицю у Німеччині, що діє вже кілька літ. Це невелика станиця, що бореться з труднощами, але попри те продовжує працю.

РЕГЕНСБУРГ

Садок засновано 15. березня 1955. Зорганізувала його делегатура ОУЖ у Регенсбурзі на доручення Гол. Управи ОУЖ. Садок був чинний до 30. вересня 1955, потім припинив своє існування через брак приміщення, а 15. лютого 1956 його знов відкрито.

Кількість дітей на початку шк. року 1955-56 була 19, на кінець 17. Зайняття відбувались двічі в тиждень, у понеділок і суботу від год. 9—12-ої. Діти слухали казок і вивчали пісень „Гей, там на горі“, „Соловейко“ й інших. Окрім того вправлялись у рухомих грах і забавах. Садівничкою була п-ні К. Шеремета.

Приміщення садок одержав у німецькому спортовому бараку, за оплатою 15 марок місячно. Прятанням кімнати займалась садівничка. Доживу видавано двічі в тиждень під час зайнять. Вона складалась із молочної юшки, какао, булок і овочів.

Діти садку виступали на різних імпрезах, як святі Листопада, Т. Шевченка, Святі Матері, св. Миколая й ялинці. Батьки раділи їх виступами та відносились дуже прихильно до садку.

Школа. Заснована заходами ЦШ-УЕ гуртувала 34 дітей, що поділені на 3 групи. Навчання відбувалось двічі в тиждень у німецькій народній школі, а частинно також у мешканнях батьків. Навчав учитель П. Петришин.

Школа не має патронату, однак делегатура ОУЖ узглядила й шкільних дітей при доживі, подаючи їм раз на тиждень какао з булкою й овочі.

19 Відділ в Амстердамі, Н. Й.

Відділ перебрав опіку над садком у Регенсбурзі від листопада 1953. Спершу це були доривочні датки, а від травня 1954 уже щомісячні пожертви у висоті 15 дол. За таку скромну суму навчальна станиця провадила свою роботу.

Восени 1955 р. Відділ вислав на тепле вбрання дітям 41 дол., у грудні 1955 на ялинку 30 дол., а в травні 1956 на писанку 30 дол. У січні 1956 ми обнизили місячну оплату до 10 дол., але від травня ц. р. піднесли її знов до первісної висоти. Гроші здобули ми з імпрез і пожертв громадянства.

Ольга Лаба, секр.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО Річні Збори 30 Відділу СУА

(Докінчення зі ст. 30)

кам за довіря й співпрацю. Подала до відома, що сходина відбувались щомісяця й на них відчитувано обіжники Централі. Відділ влаштував новорічну зустріч, картяні вечерки, пікнік, День Батька та Андріївський вечір, в якому взяв участь 33 Відділ. Дохід із цього вечора пішов на фонд пам'ятника Лесі Українки. Дохід Відділу поділено, як слідує: на церкву 165 дол, на УККА 25 дол., на прес. фонд 50 дол., на Дім СУА 50 дол.

Пристаплено до вибору нової управи. До неї ввійшли: мп. Катерина Мураль, голова; Катерина Габрівська, перша містогорова; Анна Гавриляк, друга містогорова; Марія Федачин, рек. секретарка; Розалія Завінська, фін. секретарка; Анастасія Полівка, касієрка. До контр. комісії ввійшли п-ні Марія Лабік і п-ні Тремлюк.

На закінчення зборів відспівано гимн СУА.

Марія Федачин, секр.

ВЕДМІДЬ БУДУ ВАЛЯЄ

(Докінчення зі ст. 23)

тодні зима з літом зустрічається! Виходи! Не проспий! Кличемо тебе по-раз третій: Виходи весну-красну з нами зустрічати! Валяй буду! Валя-а-а-ай!

А тоді, як не счиниться в буді лоскіт і гриміт такий страшний, що аж земля задудніла, а дуб затрусився. Так, неначе той страшний суд настав. І як не посиплються на наших весняних післанців: листя, гиляки, каміння. А далі, як не гримне, не завалиться ціла буда, то вони ледве з душею втікли. А той ведмедище, як не висунеться з того румовища, мов та страшна бура скала, як не здійме пащу вгору, як не зареве немов та труба:

— Гууу! Гууу!

А потім пішов на ліси, на води, на скелі.

Пробудилися комашки й дрібні звірятка. Заворушився і грубий звір. А пташки вістку всьому світу подали, заспівали, защебетали:

— Цір-цір-цвірінь! Фітю-фітю-фіть! Тьох-тьох! Гей, вставайте, хто заспав! Ведмідь буду валяє! Валяааае! Гей!

Вже йде весна ясна,

Вже йде весна красна,

Несе нам зілля зелененьке! Гей!

Олена Цегельська

Веселий Струмок

Збілочка віршиків і оповідань

Упорядкувала: **Марія Юркевич**

Ціна 50¢

Замовлення в Централі СУА

Веселі віршики знайдете

у збірнику **К. Перелісної**

„О Й, Х Т О Т А М?“

Гарні ілюстрації, кольорова обгортка. — Коштує 80¢.

Замовляти в Централі СУА

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань

Упорядкувала **Марія Юркевич**

Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА

Куховарські зшитки

ОВОЧІ й ГОРОДИНА

Упорядкувала **Н. Костецька**

Ціна зшитка 60 ц.

Замовляти в Централі СУА.

Найкращі весняні К В І Т И

в китицях і вазонках
знайдете

в квітовій крамниці

І. Рожанковської

45 E. 7th Street

NEW YORK, N. Y.

Return to:
 "OUR LIFE" Magazine
 909 N. Franklin St.
 Philadelphia 23, Pa.
 RETURN POSTAGE GUARANTEED

Поруч широко відомої вже гуцульської кераміки, маємо зразки ще мало відомої кераміки з при-
 міненням бойківської і подільської орнаментики. Ця нова кераміка приваблює око своїм нескладним
 народнім орнаментом, що в спокійних тонах ритмічно розміщений на площі посуду. У більшості вона
 виконана з природньої глини цеглястої краски. Всі моделі, подані на світлині, можна дістати в кооп.
 „Базар“ у Філадельфії.

Перший ряд зліва:

1. Бомбонера , прикрашена гуцульським узором	5.95	дол
2. Попельничка , прикрашена гуцульським узором	2.25	„
3. „ Мала трійця “, прикрашена гуцульським узором	12.50	„
4. Малий глечик , висота 3".	2.50	„
5. Бомбонера більша, прикрашена гуцульським узором	6.95	„

Другий ряд зліва:

6. Ваза з вухами, 7", прикрашена подільським узором	6.95	„
7. Глечик на малі квіти, 5", прикрашений бойківським узором	2.50	„
8. і 10. Ваза на квіти, 5", прикрашена дрібним гуц. узором	7.50	„
9. Більша ваза на квіти, 8", прикрашена бойківським узором	6.95	„
11. Глечик на квіти, 4½", з подільським узором	2.50	„
12. Ваза з вухами на цеглястому тлі, 7", з подільським узором	6.95	„

BAZAAR, Coop. Association 823 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa. — Tel. WA 2-2251.